PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 75 (5159)

TRST, četrtek 29. marca 1962

Prva seja «plenarnega odbora» razorožitvene konference

V Ženevi so včeraj začeli razpravo o konkretnih vprašanjih razorožitve

Pripravili bodo seznam delnih ukrepov, ki so jih predlagale posamezne delegacije, in seznam ukrepov, ki jih nekateri hočejo izločiti - Rapacki je predložil popravljen načrt o neatomskem področju

ŽENEVA, 28. — Plenarni odbor, ki je odraz razorožitvenega odbora osemnajstih držav, v katerem so predstavniki vseh delegacij, je začel danes proučevati delne ukrepe o razorožitvi in ukrepe za zmanjšanje mednarodne napetosti.

Današnja seja je trajala tri ure. Sprejet je bil britanski predlog skupno z drugim nigerijskim predlogom, naj oba predsednika konference proučita vse predloge in določita seznam delnih ukrepov, ki bi jih hotele delegacije postaviti na dnevni red, in tistih ukrepov, ki bi jih hotele nekatere delegacije izločiti.

Na današnji seji so govorili predstavniki petnajstih delegacij. Prvi je govoril poljski zunanji minister Rapacki, ki je predložil načrt za ustanovitev področja brez atomskega orožja v Evropi in za omejitev oboroževanja. Rapacki predlaga, naj področje brez atomskega orožja zajame Poljsko, CSSR in obe Nemčiji. Pri tem pa bi morale tudi druge države imeti možnost pridružiti se sporazumu in vključiti se v to področje.

V prvem razdobju bi prepovedali jedrsko oborožitev in raketne izstrelke ter ustanavljanje novih oporišč. V drugem razdobju bi odpravili vse jedrsko orožje in vse raketne izstrelke ter bi zmanjšali število vojaštva in količino običajnega orožja.

Glede nadzorstva določa poljski načrt uvedbo sistema mednarodnega nadzorstva in inšpekcij na kopnem in v zraku in tudi določitev primernih nadzorstvenih postaj. Poseben nadzorstveni organizem bi imel nalogo nadzorovati izvajanje sprejetih obveznosti.

Spomenica določa zatem vrsto jamstev, da se zagotovi izpolnjevanje statuta o neatomskem področju. V ta namen bi se morale države, ki imajo atomsko orožje, obvezati, da ne bodo sprejemale takih ukrepov, ki bi lahko neposredno ali posredno razbile statut tega področja, ter da ne bodo uporabljale jedrskega orožja proti temu področju.

Spomenica predlaga, naj odbor osemnajstih da nalogo prizadetim državam, da začnejo takojšnje ukrepe za ustanovitev tega področja, ter naj pozove skupščino OZN, naj sprejme s tem v zvezi primerno resolucijo.

Pozneje je imel Rapacki tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil podrobnosti svoje spomenice. Skliceval se je na zadevni predlog oktobra 1957 v skupščini OZN. Izjavil je, da je bila reakcija delegacij na ženevski konferenci na njegov načrt ugodna in da nobena država ne odklanja diskusije o tem. Razen tega je trinajst držav (pet vzhodnih in osem nevezanih) predložilo podobne predloge o neatomskih področjih. Kar se tiče držav NATO, navzočih na konferenci, so baje pokazale malo zanimanja za to. Rapacki je pripomnil, da je to znak neobčutljivosti za eno od vprašanj, ki najbolj zanimajo evropske narode.

Govoril je zatem italijanski zunanji minister Segni, ki je ugotovil, da se je prva faza konference ugodno zaključila in da se sedaj začenja nova važna faza. Poudaril je, da je treba imeti stalno pred očmi končni smoter, ki je splošna in popolna razorožitev, toda pri tem začeti konkretno delo, da se predvsem postopoma ustvari ugodnejše ozračje med narodi, ter začeti z uravnovešenimi ukrepi glede razorožitve, ki naj ne dajejo nobene prednosti eni ali drugi strani. Kot bližnje smotre je Segni označil obveznost držav, da ne bodo postavljale z umetnimi sateliti v tir okoli Zemlje orožja za množično uničevanje. Zatem pa bi morali ustaviti izdelovanje orožja za množično uničevanje in nato odrediti uničenje obstoječega jedrskega orožja. Dalje je Segni izjavil, da se mu zdi, da bi bil sedaj mogoč tudi sporazum za ukrepe o preprečitvi iznenadnih napadov.

Pozneje je Segni podal dolgo izjavo za italijansko televizijo, v kateri je ponovil to, kar je izjavil v Ženevi, in je poudaril ugodno ozračje, ki vlada na konferenci. Zvečer se je Segni vrnil v Rim.

Romunski delegat je izjavil, da bi morali takoj začeti razparvo o osmih ukrepih, ki jih vsebuje sovjetska spomenica od 27. septembra 1961. Podprl je predlog Rapackega in izjavil, da bi bilo dobro, če bi se neatomska področja razširila posebno na Jugovzhodno Evropo, posebno ker so Jugoslavija, Bolgarija in Romunija že izrekle soglasje s tem.

(Nadaljevanje na 2. strani)

—«»—

Brandt v Londonu

LONDON, 28. — Župan zahodnega Berlina Brandt je danes dopotoval v London, kjer se bo zadržal šest dni. Med tem obiskom se bo razgovarjal tudi z angleškim zunanjim ministrom Homom. Jutri bo imel tiskovno konferenco za nemške novinarje, popoldne pa se bo sestal v spodnjem domu s poslanci vseh strank.

Brandtova prisotnost na nekem današnjem laburističnem zborovanju je dala povod za demonstracijo prisotnih ki so Brandta pozivali, naj se vrne v Berlin in mahali s transparenti: «Kaj nam poveste o koncentracijskih taboriščih?». Poseči je morala vmes policija ki je priprla kakih dvajset oseb. Brandt je moral zapustiti dvorano skozi stranska vrata.

Nov državni udar v Siriji Vojska je prevzela oblast

Vlada in predsednik republike sta bila odstavljena, parlament pa razpuščen - Nejasna uradna obrazložitev vzrokov udara

DAMASK, 28. — V Siriji je vojska izvršila nov državni udar in je prevzela oblast. Vlada in predsednik republike so bili prisiljeni odstopiti, ustavodajna skupščina pa je bila razpuščena. V vsej državi so uvedli obsedno stanje in policijsko uro.

Udar je bil izvršen brez prelivanja krvi, in v vsej državi je mirno. Skupina, ki je vodila udar, je ista, ki je izvršila udar pred 6 meseci, to je 28. septembra 1961. Vse meje so zaprte, in prav tako vsa pristanišča in letališča. Vojaško poveljstvo je pozvalo prebivalstvo, naj redno nadaljuje svoje posle. Prepovedane so vse manifestacije.

Predstavnik poveljstva oboroženih sil je prebral po radiu dolg proglas, v katerem omenja razloge, zaradi katerih je vojska prevzela oblast. «28. septembra lani, pravi razglas, je sirska vojska ob podpori ljudstva začela revolucionarno gibanje za reformo notranjega položaja in da reši sveto arabsko enotnost. Tedanji odgovorni voditelji niso razumeli pomena in smotrov narodne revolucije. Ti odgovorni voditelji so izjavili, da se ne bodo pogajali in so odredili ukrepe, ki so privedli vojsko do tega, da je zaupala oblast začasni vladi. Zvesta svojemu poslanstvu je vojska izpolnila svojo obveznost in se je vrnila v vojašnice». «Začasna vlada je napravila številne napake», pravi dalje razglas, ki obtožuje imperializem, in njegove agente, ki so sovražniki Arabcev, da so spletkarili in delali razdor, kovali zarote ter spodbujali nekatere oportunistične elemente. Razglas dodaja, da so ti elementi odvrnili izvršilno in zakonodajno oblast od njenega poslanstva ter sprejemali ukrepe v nasprotju z zakoni in delovali proti kmetom, «ki jim je bil odvzet plod njihovega dela». Dalje pravi razglas, da so se «zarotniški elementi» polastili ključnih položajev in informacijskih sredstev, katerih so se posluževali, da so sejali razdor med Arabci.

Zatem pravi razglas, da je vojska, potem ko je «izčrpala vsa zakonita sredstva», ne da bi naletela na podporo odgovornih voditeljev, bila prisiljena nastopiti. Ko je ugotovila, da so se skušali nekateri elementi vriniti v njene vrste, da bi jo razdvojili, je bila prisiljena «odstraniti iz vlade vse krivce, eliminirati zarotnike, da prepreči sleherni odklon, da zaščiti Sirijo in arabsko enotnost. Vojaki prevzemajo oblast v pričakovanju, da jo bodo lahko zaupali iskreni vladi, ki jo bodo sestavili elementi, zvesti revoluciji».

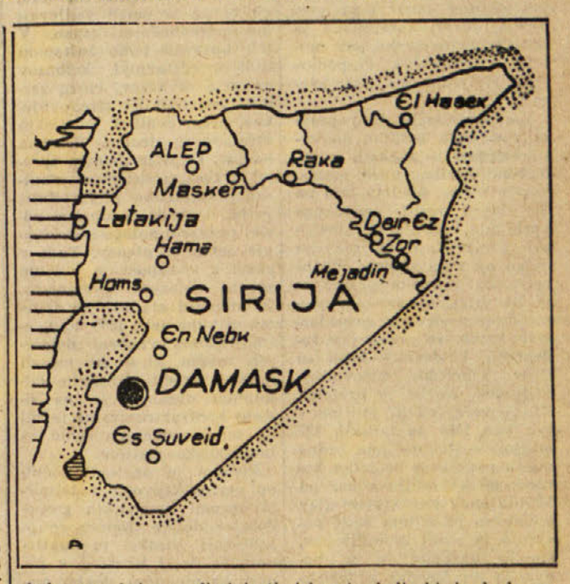

Dalje pravi razglas, da bo vojska odločno nastopila proti vsakomur, ki bo skušal kaliti red, varnost in stabilnost v deželi.

Razglas našteva najvažnejše ukrepe, ki so nujno potrebni, in dodaja, da je palestinsko vprašanje glavno arabsko vprašanje. «Sirska vojska mobilizira vse svoje napore, da osvobodi odvzeto zemljo in da podpre arabsko borbo na vseh delih sveta».

Kar se tiče zunanje politike, poudarja razglas, da «sirska vojska uvaja politiko pozitivne nevtralnosti, nepovezanosti, spoštovanja mednarodnih pogodb in listin in spoštuje načela listine OZN.

Sedanja kriza ima svoj izvor v debati, ki se je začela v sirskem parlamentu v soboto. Več poslancev je predložilo načrt zakona, v katerem so zahtevali povratek k političnim svoboščinam in k svobodi tiska, s čimer bi prenehalo izredno stanje in bi bila ukinjena prepoved političnih strank. Predsednik vlade Davalibi je v parlamentu izjavil, da za sedaj ni mogoče odpraviti izrednega stanja in vzpostaviti vseh svoboščin zaradi «desničarskih in levičarskih zarot». Ker so poslanci vztrajali, je Davalibi izjavil, da je pripravljen odstopiti, da se omogoči sestava vlade narodne enotnosti, ki naj bi prevzela odgovornost za vzpostavitev političnih svoboščin.

V parlamentu je bila tudi ostra debata v zvezi z načrtom zakona, ki pooblašča revizijo obsodb vojaških sodišč. Ta predlog so predložili 103 poslanci od skupnih 172. Očitno je bilo, da večina parlamenta želi s tem rehabilitirati politike, ki so bili svoj čas obsojeni kot «sovražniki dežele». Med temi je tudi komunistični voditelj Bagdaš. Tudi tu je bila vlada med kladivom in nakovalom. Vojska se je upirala vzpostavitvi političnih svoboščin.

Po sobotni seji se je predsednik republike začel posvetovati in je skušal poravnati spor med posameznimi tendencami v parlamentu. Vojaki so od vsega začetka sporočili, da ne bodo dovolili obnovitve prejšnjih strank in posebej ne komunistične stranke. Včeraj se je imela v skupščini nadaljevati debata o političnih svoboščinah in o reviziji razsodb vojaških sodišč. Ker je bila vlada odsotna, je podpredsednik skupščine odložil sejo na 31. marca. Baje so se pogajanja nadaljevala med predstavniki parlamentarnih skupin in so se sporazumeli o «paktu narodne enotnosti» in o glavnih načelih politike. Toda vojska ni hotela dovoliti skupščini nobene svoboščine glede odločanja o politiki in je z državnim udarom to preprečila.

Egiptovska agencija Srednji vzhod pravi, da je sedanji državni udar v Siriji neizbežen rezultat politike, ki jo je uvedla sirska separatistična vlada: «To je rezultat terorizma, zatiranja svoboščin ter propadanja gospodarstva in trgovine v Siriji ter rezultat reakcionarnih ukrepov proti sirskemu ljudstvu.»

—«»—

Nova ustava ZAR

KAIRO, 28. — Predsednik Naser je sklical za 5. maj vsedržavni kongres ljudskih sil. Ob tej priliki bo Naser predložil osnutek nove ustave.

—«»—

Stavke na Japonskem

TOKIO, 28. — Okrog 5 milijonov delavcev je danes izvršilo delne stavke v sklopu sindikalne akcije, ki teži za tem, da se delavcem povišajo mezde za 5.000 jenov (okrog 11.000 lir) na mesec. Taksiji niso vozili eno uro, medtem ko so vlaki prihajali s precejšnjimi zamudami.

—«»—

OTTAWA, 28. — Kanadski minister za kmetijstvo je sporočil danes, da so prodali LR Kitajski žita v vrednosti 75 milijonov dolarjev.

Odgovor jugoslovanske vlade U Tantu

Tudi jedrske sile bi morale izvajati resolucijo generalne skupščine OZN

Danes začne veljati v Jugoslaviji zakon o amnestiji za 150.000 vojnih in povojnih emigrantov

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — V odgovoru, ki ga je državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Koča Popović poslal v imenu jugoslovanske vlade generalnemu tajniku OZN U Tantu v zvezi z resolucijo, ki jo je sprejela generalna skupščina o ukrepih za preprečevanje razširitve jedrskega orožja, se ugotavlja, da je jugoslovanska vlada vedno stremela po splošni in popolni razorožitvi in se še posebno zavzemala za sprejem vseh ukrepov, ki bi olajšali mednarodno napetost in ustvarjali ugodnejše pogoje za izvedbo popolne razorožitve. V zvezi s tem svojim stališčem je jugoslovanska vlada dala konkretno podporo vsem dosedanjim zadevnim predlogom.

V zvezi z omenjeno resolucijo ugotavlja Koča Popović, da je jugoslovanska vlada pripravljena ugodno proučiti možnost prevzemanja določenih obveznosti, da ne proizvaja oziroma pridobiva na drugi način jedrskega orožja, oziroma da odkloni sprejem takega orožja od katere koli druge države s pogojem, da bo takšna obveznost del splošnega sporazuma. Da bi takšna obveznost bila trajnega značaja, bi morala veljati za vse države, na katerih ozemlju so že jedrsko orožje in naprave za izstreljevanje.

«Predpostavlja se, ugotavlja jugoslovanska vlada, da bodo glede tega tudi jedrske sile prevzele ustrezne obveznosti». Jugoslovanska vlada na koncu poudarja, da je proti obstoju jedrskega kluba in da je pripravljena prispevati, da se izvrši denuklearizacija in doseže splošna razorožitev.

Juti stopi v veljavo zakon o amnestiji, ki zajema okrog 150.000 vojnih in povojnih emigrantov in okrog 1000 oseb, ki so v jugoslovanskih zaporih, oziroma kazensko popravljalnih domovih. Pristojni organi določajo, na katere osebe se amnestija nanaša, tako da bodo v kratkem izpuščene na svobodo. Istočasno so bila dana vsem diplomatskim oziroma konzularnim zastopništvom v Jugoslaviji in inozemstvu navodila, kako naj se izvaja zakon o amnestiji. Zastopništva bodo imela nalogo, da vsestransko proučijo primer vsakega emigranta, ki bi se obrnil na njih. Sodi se, da bodo najbolj zapleteni primeri rešeni najdalje v treh mesecih. Osebe, na katere se naša amnestija lahko dobijo jugoslovanski potni list, da obiskujejo Jugoslavijo. Prav tako bodo člani njihovih družin lahko obiskovali njih. Emigranti, ki se želijo za stalno vrniti v Jugoslavijo, morajo seveda najprej urediti svoj državljanski status. Obrniti se morajo osebno ali pismeno na jugoslovanska diplomatska oziroma konzularna zastopstva in dati določene podatke, da bi se ugotovilo, da so jugoslovanski državljani. Emigranti, ki želijo sprejeti jugoslovansko državljanstvo in ostati v inozemstvu, lahko zahtevajo, da se jim člani njihovih družin pridružijo, oziroma da se skupno s člani svojih družin vrnejo v Jugoslavijo. V zvezi s poskusom nekaterih sovražnih elementov, ki skušajo prestrašiti emigrante, da bodo imeli težave, če se vrnejo v Jugoslavijo, se ugotavlja, da so vsi ti glasovi brez vsake podlage, posebno še, ker so v mnogih državah pristojni organi izjavili jugoslovanskim zastopništvom, da ne bodo delali nobenih težav osebam, ki želijo urediti jugoslovansko državljanstvo.

B. B.

DANES

Novica dneva je prispela včeraj iz Sirije, ki se je v lanskem septembru odcepila od Združene arabske republike. Poveljstvo sirske vojske je odstavilo vlado in predsednika republike ter razpustilo ustavodajno skupščino — vse brez prelivanja krvi. Udar je izvršila ista vojaška skupina, ki je lani povzročila odcepitev od ZAR. Pomen dogodka ocenjuje egiptovska agencija takole: «To je neizbežen rezultat politike sirske separatistične vlade, rezultat terorizma, zatiranja svoboščin in propadanja gospodarstva, ter rezultat reakcionarnih ukrepov proti sirskemu ljudstvu.»

Sicer pa je glavna pozornost svetovnega javnega mnenja obrnjena v Ženevo, kjer je včeraj na prvi seji plenarnega odbora razorožitvene konference govorilo 13 delegatov, od katerih je vsak našel vrsto predlogov, tako da je angleški delegat končno predlagal, naj se sestavi njihov seznam, nigerijski delegat pa dodal, naj se v seznamu uvrstijo tudi tisti predlogi, katere bi hoteli nekateri delegati izključiti iz pristojnosti pododbora. Oba predloga sta bila sprejeta, kar je edini konkretni uspeh včerajšnje triurne razprave, za katero je Zorin izjavil, da je bila koristna. Segni pa poudaril, da je bilo ozračje ugodno. Med predlogi je brez dvoma najvažnejši indijski, ki je hkrati tudi najbolj logičen in enostaven: ustavitev jedrskih poizkusov, ki ga je postavil na prvo mesto tudi švedski delegat, ki je predlagal, naj se takoj nato razpravlja o prepovedi širjenja atomskega orožja s čimer se je strinjal tudi Zorin, in o prepovedi postavljanja v tir okoli Zemlje vozil, ki lahko prevažajo orožje za množično uničevanje, kar je predlagal pred njim tudi Segni. Posebej je treba omeniti Rapackega obširno obrazložitev predloga o brezatomskem področju za Poljsko, CSSR in obe Nemčiji. S predlogom se — kot je znano — strinjajo ne samo države vzhodnega bloka, temveč tudi nevezane države, zahodni blok pa mu nasprotuje. Pri tem je vsekakor važno stališče vlade FLRJ, ki v brezatomska področja privoli s pogojem, da se o tem obvežejo tudi atomske države.

V Alžiru je bilo včeraj mirno, toda fašistična OAS je začela v Franciji zopet atentate proti komunističnim sedežem v Parizu in Lyonu in proti stanovanjem nekaterih generalov. Predsednik alžirskega sveta Abderahman Fares je danes prispel iz Rabata v Pariz. Ta svet bo: 1. Izvajal javno upravo v Alžiriji in poskrbel za namestitev čim večjega števila Alžircev v javnih uradih. 2. Vzdrževal bo red s pomočjo vojske, ki bo štela 60.000 do 80.000 mož in 3. pripravil ter izvedel referendum o samoodločbi.

V Argentini pa kljub številnim ultimatom vojske predsednik Frondizi še ni odstopil. Vse kaže, da poveljniki vojske, mornarice in letalstva nastopajo složno — kot trdijo — «da bi rešili ustavni red». Toda položaj je še vedno zmeden.

Danes verjetno ustoličenje alžirskega izvršnega sveta

Predsednik Fares je prišel včeraj v Pariz - OAS spet na delu v Parizu in drugih mestih Francije

PARIZ, 28. — Abderahman Fares, ki je bil imenovan za predsednika alžirskega izvršilnega sveta, je prišel danes iz Rabata v Pariz. V Parizu so mnenja, da bo izvršilni svet kmalu ustoličen, ker jutri opoldne poteče rok deset dni od ustavitve sovražnosti, ki je bil določen v ta namen.

Izvršilna oblast ima 12 članov: tri Francoze in devet Alžircev. Faresu bo pomagal podpredsednik, ki je župan v Philippevillu Roger Roth, ki je tudi predsednik «odbora za podpiranje akcije generala de Gaulla». Ostala dva Francoza sta: župan v Saidi Charles Koenig in dr. Jean Mannoni iz Costantine.

Razen Faresa je še drugih osem Alžircev, od katerih jih pet pripada FLN. Ti so: dr. Mostefai, ki je bil ravnatelj zdravstvene službe FLN v Tunisu in zatem stalni predstavnik alžirske vlade v Rabatu; dr. Boumedien Hamidu, ki je delegat alžirskega Rdečega polmeseca v Casablanci in alžirski konzul v tem mestu; predsednik Splošne zveze alžirskih študentov, ki je včlanjena v FLN, Belaid Abdeselam; lekarnar Mohamed Benteftifa, ki je bil svoj čas član gibanja za demokratične svoboščine, ki se je nato razcepilo na FLN in MNA, in dr. Bderazak Sentuf, bivši član kabineta ministra Ben Tobala. Trije Alžirci, ki ne pripadajo FLN, pa so: bivši delegat alžirske skupščine Sejk Bajud, predsednik regionalnega sveta v Oranu, alžirske banke za agrarne kredite in kmetijske zbornice v Tiaretu Mohamed Sejk ter predsednik advokatske zbornice v Tlemcenu Abd El Kader El Hasar.

Na podlagi evianskih sporazumov bo naloga izvršilne oblasti predvsem: 1. Javna uprava v Alžiriji, ki naj privede čim večje število Alžircev v javne urade. 2. Vzdrževanje reda, za kar bo imela na razpolago vojsko od 60.000 do 80.000 mož. 3. Priprava in izvedba referenduma o samoodločbi.

V okviru ukrepov za vzdrževanje reda v Franciji je notranji minister Frey odredil, da morajo Alžirci, ki živijo v Franciji, izročiti v 20 dneh vse orožje, strelivo in eksplozivne snovi, V pooblaščenih krogih poudarjajo, da so ti ukrepi v skladu z evianskimi sporazumi.

Na drugi strani pa se nadaljujejo operacije proti OAS. V zadnjih štiriindvajsetih urah so aretirali okoli petdeset aktivistov te organizacije, med katerimi je več študentov.

Medtem pa je OAS spet začela v Franciji atentate proti sedežem komunistične stranke. Prvi napad so izvršili danes zjutraj pred nekim sedežem komunistične stranke v Parizu, kjer je skupina štirih fašistov ubila z bodalom eno osebo, eno pa ranila. Drugi napad je bil izvršen davi v Lionu, kjer so fašisti streljali iz avtomobila proti sedežu komunistične stranke.

Komunistična stranka v Parizu je v zvezi z atentati objavila poziv prebivalstvu osemnajstega okraja, kjer je bil izvršen atentat, naj se ob 18.30 zbere pred sedežem komunistične sekcije, da protestira proti fašizmu.

Zborovanja se je udeležilo nad dva tisoč ljudi. Govoril jim je občinski svetovalec Camille Denis, ki je ostro obsodil fašistične zločine in pozval oblasti, naj končno poskrbijo, da se ta dejavnost neha.

V Parizu pa so fašisti povzročili danes ves dan 14 eksplozij. Tri eksplozije so nastale nocoj pred stanovanji treh generalov.

V Alžiru je danes vse mirno. Trgovine so spet odprte, in tako tudi številne kavarne. Avtomobilski promet je skrčen. Vojaške patrulje stražijo na važnih križiščih. Policijski agenti, ki nadzorujejo cestni promet, so danes brez orožja, ker se je pogostoma dogajalo, da so jih fašisti razoroževali. Ob 18.30 so skupine žandarjev zavzele položaje v središču Alžira, da preprečijo zbiranje večjih skupin.

V Oranu je policija nadaljevala preiskave po stanovanjih. Med preiskavo so fašisti metali skozi okna na ulice raznovrstno orožje in strelivo.

Frondizi je zavrnil ultimat vojske in se je umaknil v svojo rezidenco

Zvečer je vojska zasedla predsedniško palačo v Buenos Airesu ter je napovedala akcijo za odstranitev predsednika

BUENOS AIRES, 28. — Položaj v Argentini se vedno bolj zaostruje, ker vojska vztraja, da mora predsednik Frondizi odstopiti. Danes so mu izročili dva ultimata za odstop, ki pa ju je Frondizi zavrnil. Prav tako je Frondizi popoldne zavrnil ostavko treh vojaških ministrov.

Vrhovni poveljniki vojske, mornarice in letalstva so imeli popoldne dolgo posvetovanje. Ob 17.15 (21.15 po srednjeevropskem č.) so prišli v predsedniško palačo in izročili Frondiziju nov ultimat, v katerem je bilo rečeno, da so oborožene sile sklenile zahtevati odstranitev predsednika, zato da lahko izkoristijo vsa sredstva, «da rešijo ustavni red».

Po sprejemu treh vojaških voditeljev je Frondizi zapustil predsedniško palačo. Načelnik tiskovnega urada v predsedstvu je sporočil, da je predsednik odklonil odstop.

Pred stopniščem predsedniške palače so čakali poslanci Frondizijeve radikalne stranke nepomirljivih, ki so predsednika navdušeno pozdravljali, ko je odhajal.

Arturo Frondizi

Trije vojaški poveljniki pa so objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da bodo nastopili, ker noče Frondizi odstopiti. Poročilo dodaja, da bo Frondizi zaradi tega odgoveren za nastali položaj.

Na Trgu Mayo pred predsedniško palačo in v Ul. Florida ter v središču Buenos Airesa so bile zvečer demonstracije. Prva je bila ob 21.30, ko je Frondizi zapuščal predsedniško palačo in odšel v svojo uradno rezidenco v Olivosu severno od Buenos Airesa. Demonstranti so vzklikali Frondiziju in zahtevali, naj se vojaki vrnejo v vojašnice. V Ul. Florida pa so demonstranti vzklikali Peronu. Ob 22.30 je policija nastopila v središču mesta s solzilnimi bombami proti demonstrantom.

Vojska je danes zasedla ministrstvo za komunikacije, in tudi vse električne naprave.

Že davi je zasedla občinsko poslopje v Buenos Airesu. Po ulicah pa krožijo močno oborožene patrulje. Vrhovni poveljnik vojske Poggi je odredil v vsej državi posebne ukrepe, ki veljajo za izredne prilike. Gre za neke vrste obsedno stanje. Oddelki vojske, mornarice in letalstva so mobilizirani in v vojni pripravljenosti. Strojnice in skupine vojakov so razmeščeni okoli predsedniške palače. Poslopja ministrstev so prazna.

Ob 20. uri po krajevnem času je prišla skupina častnikov v predsedniško palačo ter zahtevala od poveljnika predsedniške straže, naj odredi umik grenadirjev. Poveljnik je ukaz izpolnil, in grenadirji so odšli v svojo vojašnico.

Razširile so se govorice, da je odred mornariških strelcev na poti v Olivos, kjer je uradna rezidenca Frondizija, da ga aretira. Te govorice pa niso še potrjene.

Vojska je zatem okupirala predsedniško palačo. Ukaz je dal načelnik glavnega štaba general Poggi.

Zvedelo se je, da so vsi častniki in vojaki letalstva v pripravljenosti v svojih vojašnicah.

—«»—

QUITO, 28. — Predsednik ekvadorske republike Arosemena je sporočil, da je v mestu Cuenca v Južnem Ekvadorju izbruhnil upor. Dodal je, da se je upor omejil samo na to mesto.

Fanfani o dejavnosti nove vlade

Predsednik vlade je optimist glede politike levega centra

Skušal je pomiriti bojazni nasprotnikov te politike, njenim pristašem pa je zagotovil, da bo vlada ostvarila program z «marljivo sistematičnostjo»

(Od našega dopisnika)

RIM, 28. — Predsednik vlade Fanfani je govoril danes na televizijski oddaji «Politična tribuna» o dejavnosti nove vlade in na začetku dejal, da bo s svojim govorom skušal pomiriti tako one, ki so «zaskrbljeni iz bojazni», kakor one, ki so «zaskrbljeni iz ljubezni» nad politiko levega centra, ki pomeni novo politično usmeritev v italijanskem javnem življenju. Glede zaskrbljenosti prvih je dejal, da je njihova bojazen odveč, ker se dejavnost nove vlade opira izključno na določbe ustave: «Ustava ne grozi nobenemu, ampak ščiti pravice vseh Italijanov; ne tepta, ampak jamči svobodo in varnost Italije.»

Onim pa, ki imajo zaupanje v politiko levega centra, vendar pa se sprašujejo, ali bo vlada držala svoje programske obljube, je Fanfani zagotovil, da bo vlada uresničila svoj program z «marljivo sistematičnostjo». Tiste, ki se sprašujejo, ali vlade ne bodo ovirali pri njenem delu, je predsednik spomnil na «resno, jasno in javno» obvezo demokristjanov, republikancev in socialdemokratov, da bodo podprli vlado in uresničenje njenega programa, in dodal, da so svojo podporo zagotovili tudi socialisti.

Nato se je Fanfani zadržal na prvih ukrepih nove vlade, nakar so dobili besedo novinarji, ki so mu zastavili vrsto vprašanj. Na vprašanje, kako je moč vskladiti nedavne nastope policije z obveznostmi nove vlade, je Fanfani dejal, da so dali ustrezna navodila policiji, ki mora skrbeti le za vzdrževanje javnega reda; da pa tudi stavkajoči delavci ne smejo motiti javnega reda, ker pravica do stavke ne pomeni pravice motenja tega reda, ampak je ustavno sredstvo za obrambo njihovih pravic. S tem v zvezi je omenil sestanek s predstavniki sindikatov, ki se bo vršil prihodnji ponedeljek, in na katerem bodo obravnavali tudi to vprašanje, da bi se v bodoče ognili takim in podobnim neprijetnim dogodkom.

Neki drugi novinar je hotel vedeti, kje bo vlada dobila ustrezna sredstva za uresničevanje svojega programa; Fanfani mu je odvrnil, da ne gre za tako velika sredstva, kot so pisali nekateri listi, zagotovil pa je, da vlada ne namerava upropastiti lire iz državnega proračuna, ampak utrditi i prvo i drugega, kratj pa pospešiti napredek dežele in njenega prebivalstva.

Na vprašanje desničarskega novinarja, kakšna zagotovila more dati glede nacionalizacije električne industrije, filmske cenzure in štipendij tudi za gojence zasebnih šol, je Fanfani zagotovil, da se bodo držali določb ustave v primeru, da bi se, po proučitvi, odločili za nacionalizacijo tega sektorja; glede cenzure se je prav tako skliceval na 21. člen ustave in potrdil, da so, po sporazumu med strankami, sklenili obdržati cenzuro le v primerih, ki zadevajo zaščito javne morale v filmski proizvodnji in pri raznih drugih prireditvah izvzemši gledališke predstave; glede štipendij pa je pripomnil, da jih bodo deležni tudi gojenci tistih zasebnih šol, ki jim država priznava pravico javnosti.

Na vprašanje ,kako namerava vlada prispevati k zmanjšanju mednarodne napetosti v okviru atlantskega zavezništva, je Fanfani dejal, da imamo raza področja, na katerih je moč prispevati k temu smotru, kot n. pr. z zmanjšanjem vojaške propagande, z zmanjšanjem izdatkov za vojsko ali z zmanjšanjem vojaških kontingentov, kar bi moglo ustvariti boljše vzdušje za nadaljevanje konference o razorožitvi; medtem ko se razpravlja o razorožitvi in se išče globalna rešitev, ki je zelo težavna («ne smemo si delati utvar»), se je moč sporazumeti glede nekaterih ukrepov, ki bi mogli zmanjšati napetost. V tej smeri je tudi italijanska delegacija že napravila nekatere, po njegovem mnenju konstruktivne korake.

Spričo okoliščine, da je Fanfani izrazil svoj optimizem glede nove vlade, ga je neki novinar vprašal, če bi bil še vedno optimist v primeru, da izidi upravnih volitev junija letos ne bodo ugodni za KD? Fanfani ga je zavrnil, da neugodni izidi upravnih volitev v neki občini še ne pomenijo, da s tem nastanejo neke določene posledice za vlado; tudi v takem primeru bo Fanfani nadaljeval svoje delo: poslovil se bo, ko se bodo določene spremembe izvršile v parlamentu. Pripomnil pa je, da je optimist tudi glede izida teh volitev.

Na zadnje vprašanje, ki je tolmačilo bojazen, da gospodarsko načrtovanje utegne vplivati negativno na italijanski Jug, je Fanfani odgovoril, da more Jug imeti od tega samo korist.

V poslanski zbornici so nadaljevali in zaključili splošno razpravo o zakonskem osnutku o pravni zaščiti trgovske upeljanosti, nato pa so nadaljevali razpravo o vladnem načrtu za modernizacijo italijanskih železnic. Osnutek o zaščiti trgovske upeljanosti je poslanska zbornica odobrila.

V senatu so nadaljevali razpravo o zakonskem osnutku, ki vsebuje spremembe o razlastitvah zaradi javne koristi, nato pa so odobrili zakonski osnutek, ki vsebuje spremembo čl. 68 posebnega statuta avtonomne dežele Trentinske-Gornjega Poadižja.

Vodstvo MSI je danes odgovorilo pozitivno na predlog vodstva PDIUM o političnem sporazumu in sodelovanju med strankam. italijanske desnice od liberalcev do fašistov (liberalci odklanjajo tako povezavo) in določilo Robertija in Franzo za ustrezna pogajanja z monarhisti. Prvi razgovor z delegacijo PDIUM se bo vršil jutri.

A. P.

Kmetijstvo je v SZ slej ko prej problem št. 1

Ko je Hruščev na koncu letošnjega marčnega plenuma CK povzemal v zaključnem govoru bistvo razprav, je dejal: «V naši sovjetski družbi mora biti vprašanje izboljšanja kmetijstva v središču pozornosti partije in vsega ljudstva».

Že samo to, da je bil zadnji plenum eden izmed številnih, ki so jih v postalinski dobi posvečali vprašanju kmetijske politike, in da so se po XXII. kongresu morali zopet najprej lotiti tega problema, dovolj kaže, kako je kmetijstvo dejansko ena najtežjih postavk v gospodarskem življenju Sovjetske zveze.

Vse spremembe in popravki v sistemu politike na vasi, kakršno je zapustil v dediščino Stalin, niso mogle, kot je videti, od leta 1953 pa do danes rešiti osnovnega vprašanja, povečanja kmetijske proizvodnje in njenega dviga na tako stopnjo, da bi ustrezala rastočim potrebam in šla vštric s porastom proizvodnje v drugih gospodarskih vejah, še posebej v industriji. V devetih letih so sicer zabeležili pomemben napredek, saj se je pridelek žita povečal od 82 milijonov ton leta 1953 na lanskih 137 milijonov ton, tu ima vidno mesto povečanje pridelka koruze: od 3,6 milijona kar na 24 milijonov ton. Število glav živine se je v tem času povečalo za okoli 26 milijonov, število prašičev se je podvojilo itn. Vendar je vse to daleč premalo, da bi lahko bilo stanje zadovoljivo. Še nadalje ostajajo planske naloge neizpolnjene. Sedemletni gospodarski načrt predvideva povečanje živinskega sklada za 13 odst. dosegli pa so komaj deseti del tega, borih 1,3 odst.

Vsi dosedanji ukrepi na področju kmetijske politike in vsa prizadevanja niso, kot potrjuje stanje v kmetijstvu, rešili osnovnih problemov.

Predvsem se sovjetsko kmetijstvo še vedno ni izvleklo iz stanja zaostalosti. ze vedno prevladuje ekstenzivni način proizvodnje namesto intenzivnega. Še vedno odpada 29 odst. vseh obdelovalnih površin na travnate kulture. Prav zato je plenum močno izzvenel v boju med tako imenovanimi «travopoljščiki» in «kukuruščiki», to se pravi med zastarelimi in naprednimi pojmovanji glede kmetijske proizvodnje. Hruščev je odgovornost za tako stanje zvrgel na Stalina in njegovo politiko: ...Intenzivno izvajanje sistema rotacije trave, ki jo je Stalin podpiral, je bilo značilno za vso deželo ...Njega je pritegnilo dejstvo, da je za tak sistem potrebno dosti manj investicij, ker ni treba zanj graditi veliko tovarn za proizvodnjo umetnih gnojil. Dejansko je bilo kmetijstvo Sovjetske zveze pastorek v investicijski politiki dežele, saj se je vanj stekal letno komaj deseti del vseh velikih investicij v gospodarstvu. Zaostalost v modernizaciji kmetijstva se kaže že v tem, da odpade še danes v Sovjetski zvezi komaj 10 kg umetnih gnojil na ha, medtem ko na primer v Franciji porabijo za vsak ha 77 kg umetnih gnojil. Posledica sistema gojitve travnatih površin je bila neprestana kriza v preskrbi zadostnih količin krmilnih sredstev, kar je spet povzročalo upad števila glav živine, zaradi tega pa neprestano pomanjkanje zadostnih količin mesa, mleka in drugih pridelkov živinoreje, potrebnih za prehrano močno povečanega števila prebivalstva zlasti v industrijskih središčih in po mestih. Najvažnejša stvar je zato, po besedah Hruščeva na plenumu, bolje izkoriščati zemljo, rešiti se okov, ki jim pomeni sistem rotacije trave, in radikalno rotacije trave.

V upravljanju kmetijstva so že poprejšnji plenumi in druge odločbe sovjetskega vodstva skušali najti odrešilen izhod. Ustanavljali so razne organe, povsem so na primer spremenili vlogo kmetijskega ministra in mu dodelili nalogo, skrbeti za pospeševanje kmetijstva na temelju uvajanja znanstvenih in tehničnih dosežkov v kmetijsko proizvodnjo. Posledica vseh teh poskusov je ta, da imajo danes v Sovjetski zvezi kakšnih 25 raznih organov, ki se ukvarjajo z upravljanjem kmetijstva, vendar po priznanju Hruščeva na plenumu, nobeden izmed teh ne posega neposredno v proizvodnjo. Tudi vsi popravki sistema planiranja in odkupa niso mogli doseči zaželenih in pričakovanih rezultatov, ker so se opirali na dosedanji sistem obdelovanja zemlje, ki pa je, kot je pokazal zadnji plenum, zastarel in neučinkovit. Sodeč po sklepih plenuma, nameravajo v prihodnje ustanoviti dve vrsti organov, ki se bodo ukvarjali s kmetijsko proizvodnjo. Prvi so tako imenovani komiteji za kmetijsko proizvodnjo. Te bodo vodili partijski sekretarji republik oziroma pokrajin in okrožij, njihova naloga pa bo določati splošno politiko kmetijstva in vsklajevati delo vseh drugih organov, ki so kakorkoli v zvezi s kmetijsko proizvodnjo. Drugo telo pa bodo posebne kolhozno-sovhozne oziroma sovhozno-kolhozne uprave od rajonov do republik, katerih naloga bo priprava proizvodnih planov in skrb za njihovo izpolnjevanje. Te uprave bodo imele še posebne instruktorje — organizatorje, ti naj bi pomagali kolhozom pri njihovem delu, ne bi pa se smeli vsiljevati kot naredbodajni organ. V teh upravah bodo zastopani tudi predstavniki kolhozov oziroma sovhozov, poleg raznih kmetijskih strokovnjakov, predstavnikov partijskih forumov in drugih. Posebna novost, ki jo je plenum sprejel v zvezi s sistemom planiranja kmetijske proizvodnje, je ta, da bodo te uprave odslej prevzele nalogo sestavljanja setvenih planov. Tudi v zvezi z odkupom je plenum sprejel določene spremembe. Po odpravi stalinskega sistema odkupa leta 1955 so vpeljali sistem vnaprej določenih količin, ki so jih morali kolhozi izročiti državnim odkupnim organom in pa sistem kontrahiranja, ki je bil do sedaj namenjen samo za industrijske rastline.

Plenum je ugotovil občutne pomanjkljivosti v tehnični opremi kmetijskih gospodarstev dežele. Nemogoče je zahtevati visoko produktivnost, je dejal Hruščev v govoru na plenumu, dokler moramo koruzo žeti s srpi. Priznal je, da so v zadnjih 23 letih posvečali premalo pozornosti vprašanju večje materialne in tehnične pomoči kmetijstvu.

Osrednji problem, ki se kot rdeča nit vleče skozi vse dosedanje razprave o povečanju kmetijske proizvodnje v Sovjetski zvezi, in ki je dobil vnovič močan poudarek tudi na marčnem plenumu, je vprašanje zainteresiranosti kmetijskih proizvajalcev. «Hotel bi še enkrat podčrtati izreden pomen leninističnega načela materialne pobude,» je govoril Hruščev na plenumu in razlagal, da to ne pomeni popuščanje buržoazni ideologiji. Navdušenje mora biti, po Hruščevu, kombinirano z načelom materialne zainteresiranosti in mora pravzaprav iz njega izhajati.

Ko je navajal negativne plati kmetijske politike, je Hruščev odbijal mnenje, da bi te pomenile nekakšno krizo sovjetskega kmetijstva. Vendar je bil prisiljen priznati občutno zaostajanje kmetijske proizvodnje za planskimi zahtevami. Samo lani so pridelali za celo milijardo pudov manj žita, kot je predpisoval plan, kmetijstvo je dalo 3 milijone ton manj mesa in 16 milijonov ton manj mleka, kot so določili v planu za minulo leto. Za izboljšanje takega stanja so po besedah Hruščeva zaman vsa akrobatska prevračanja številk. Treba je dejansko spremeniti obstoječe stanje. To pa pomeni, da je treba v najkrajšem času proizvodnjo najvažnejših kmetijskih pridelkov podvojiti in celo potrojiti.

Prav stvarnost v kmetijski proizvodnji Sovjetske zveze, kot jo je prikazal plenum, govori, da se bo moralo sovjetsko vodstvo še in še vračati na ta poglavitni problem gospodarstva dežele, še posebej spričo obsežnih nalog, ki so jih postavili kmetijski proizvodnji v programu zadnjega partijskega kongresa.

Na procesu v Messini je bil kot priča zaslišan tudi p. Sebastiano, bivši kapucinski provincial v Sirakuzi. Banditom je izročil 800.000 lir, da bi tako rešil svoje brate pred smrtnimi grozljami

Eichmannov proces v Jeruzalemu

Hausner je še enkrat poudaril Eichmannovo krivdo za zločine

«Za vsakega umorjenega otroka bi ga morali usmrtiti na štiri načine, ki jih navaja sv. pismo»

JERUZALEM, 28. — Tožilec Hausner je danes zahteval, naj vrhovno sodišče odbije priziv, ki ga je vložil Eichmann, in naj potrdi smrtno obsodbo, ki jo je decembra meseca izreklo sodišče prve stopnje. Nadalje je Hausner od sodišča zahteval, naj odbije zahtevo odvetnika Servatiusa, da bi se aktom priložili spomini, ki jih je obtoženec napisal v zaporu in ki naj bi po mnenju obrambe dokazali, da se je Eichmann odkrito skesal. «Kesanje nič ne spremeni in ne povrne življenja šestim milijonom Židov, ki so jih pokončali nacisti», je vzkliknil Hausner.

Današnja razprava je trajala samo kakih petdeset minut in proces se bo nadaljeval jutri dopoldne.

Ob zaključku svojega govora je državni tožilec podčrtal, da je Eichmann odgovoren za organiziranje tragičnega «pohoda smrti» madžarskih Židov iz Budimpešte v uničevalna taborišča v Nemčiji novembra 1944. Hausner je navajal pričevanje bivšega nacističnega častnika Kurta Becherja, ki je povedal, da sta lahko Hitler in Hess osebno videla, da je bila cesta iz Budimpešte v Nemčijo posejana s trupli. «Hessa je pretreslo,» je dejal Hausner, «in Becher je označil pregnanstvo Židov iz Madžarske za resničen in pravi umor.»

Ko je pokazal na Eichmanna, ki je v svoji stekleni kletki upiral pogled na svoje roke, je Hausner vzkliknil: «Človek, ki sedaj sedi pred vami, ni imel vedno tega videza. Nekoč se je njegova roka iztezala po vsej Evropi. Njegov poziv po telefonu je zadostoval, da so bili obsojeni na smrt Židje v Beogradu ali v Bolgariji in da so noč in dan delovale tovarne uničevanja.»

Tožilec Hausner

S tresočim se glasom je Hausner zahteval, naj sodišče potrdi smrtno kazen, in dejal: «Za vsakega umorjenega otroka bi moral biti usmrčen na štiri načine, ki jih navaja sv. pismo — kamenjanje, ogenj, zadušitev in meč. Ni zadostnega kaznovanja za človeka, ki je povzročil pokol tretjine nekega naroda ter milijona otrok. Ta proces mora naučiti eno stvar: kdorkoli bi hotel hoditi po poti Eichmanna, bo kaznovan s smrtjo.»

—«»—

«Potni listi» za razne aparate

PARIZ, 28. — Vodstvo francoskih carinskih uradov je sporočilo, da bo osebam, ki stanujejo v Franciji in bodo začasno odšle v inozemstvo, izdalo propustnice, oziroma «potne liste» za radioaparate, pisalne stroje, fotografske aparate, lovske puške, smuči itd., ki jih bodo imeli s seboj. Na ta način bodo olajšani carinski pregledi ob povratku. Taki potni listi bodo veljavni pet let.

—«»—

RIM, 28. — Danes je bil pogreb p. Feliceja Cappella, profesorja kanonskega prava na gregorijanski univerzi ter enega izmed najodličnejših znanstvenikov prava. Umrl je v nedeljo v starosti 84 let.

—«»—

PALERMO, 28. — Danes se je na palermski kliniki pričel tretji mednarodni simpozij eksperimentalne dermatologije. Simpozija se udeležujejo predstavniki skoraj vseh evropskih držav, Tunizije, ZDA in Argentine.

—«»—

RIM, 28. — Belgijski minister za socialno skrbstvo Lebarton je italijanskemu predsedniku ACLI izjavil, da bo še v tem letu belgijska vlada poskrbela, da bo silikoza priznana za poklicno bolezen.

Razkrivanje «čednostnega» življenja

Priča se lovi v protislovjih

Na zahtevo tožilca so pričo aretirali zaradi lažnega pričevanja

MILAN, 28. — Nadaljuje se proces zaradi zločina, ki ga na kratko označujejo z «roggia Bertonica», kjer so pred časom našli truplo brez glave in nog. Že včeraj je bila zaslišana Fernanda Francesconi, pa je bila razprava predčasno zaključena zaradi spora med predsednikom in odvetnikom Degli Occhi. Ko je namreč predsednik opomnil pričo, da je za obrekovanje kazen do dveh let zapora, je omenjeni odvetnik pristavil, da za Ireno Massaro ni bilo takega opozorila. Predsednik se je razburil in je razpravo najprej prekinil, potem pa odložil na danes.

Priča Francesconi tudi danes ni bila nič prav gotova v svojih izjavah, ki so ji prihajale težko iz ust, tako da so jo spet opozarjali, naj govori resnico. Ta Fernanda Francesconi je žena Luigija Dansija, ki je bil ljubimec Anne Amazio, ter obenem ljubimka Vittoria Amazia, ki je brat Anne Amazio, poročene z umorjenim Massarom. Poleg vsega pa se na procesu govori še o krvoskrunskih odnosih med Anno in Vittoriom Amazio.

Fernanda Francesconi pripoveduje o nasilstvih njenega moža in o izkoriščanju, ki ga je nad njo izvajal ljubimec Amazio. Vozil jo je namreč na različna mesta v Milanu, kjer je kot «sprehajalka» morala «delati» od devete zjutraj do ene ponoči. Sicer pa pove, da je ta posel opravljala že prej. Med pričevanjem prihaja priča vedno bolj navskriž s tem, kar je povedala pri preiskavi, in ob opozorilih predsednika postaja še bolj zmedena. Tožilec že prične groziti z «resnimi ukrepi». Potem se vname razprava med odvetniki in predsednikom, ali je Francesconi obtoženka — in torej ni dolžna odgovarjati na vsako vprašanje — ali je priča. Sodišče odloči, da se zaslišavanje nadaljuje, dokler ne poseže tožilec, ki zahteva takojšnjo aretacijo Francesconijeve zaradi lažnega pričevanja. Ko so karabinerji pričo odvedli, je kričala: «Povedala sem resnico!» Njeni materi je medtem postalo slabo, v kletki pa se je dvignil Luigi Dansi, mož priče, ter kričal: «Bilo je prvič, da je moja žena govorila resnico.»

Letalo z 22 potniki je izginilo v morju

KEY WEST, (Florida), 28. — Radio Havana je sporočil, da je sinoči v začetku zaliva Santiago de Kuba padlo v morje letalo kubanske letalske družbe in da je pri tem izgubilo življenje vseh 22 potnikov, ki so se peljali s tem letalom. Letalo je nekaj minut prej zletelo z letališča v Santiagu in je bilo namenjeno v Havano. Izvidniški čolni kubanske mornarice so pregledali vse področje, kjer se je zgodila nesreča, toda niso še našli nobenega trupla in niti ostankov letala. Kubanski radio ni pojasnil, kako je prišlo do nesreče niti kakšnega tipa je bilo letalo.

—«»—

V Peruju 31 žrtev velike poplave

LIMA, 28. — Ob poplavi, ko je reka Ramis prestopila brežove, je utonilo 31 oseb, večinoma otrok in žensk. Reka, ki se izliva v jezero Titicaca, je narasla in prestopila brežove zaradi silnega deževja, ki se je zlilo na Ande.

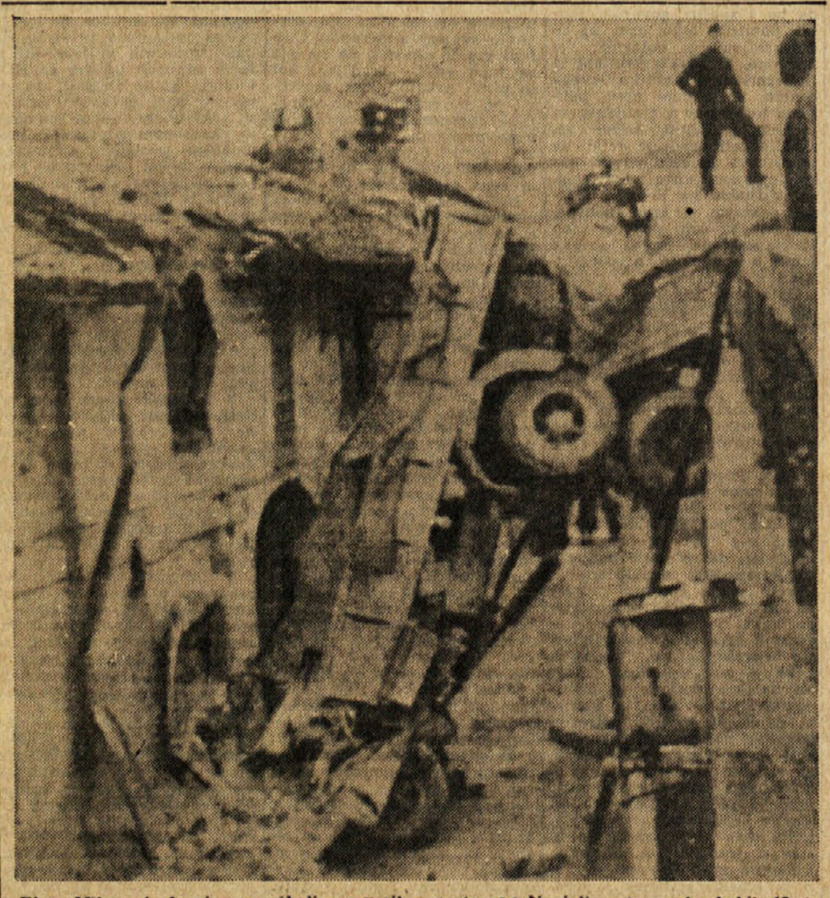

Blizu Milana je kamion s prikolico zavozil z mosta nad Navigliom ter padel kakih 12 m na nižjo cesto. Pri tem je poškodoval neko hišo, eden od obeh šoferjev pa je izgubil življenje

Nezanimiv dan v Messini

Priče naštevajo razne zločine

Štirje kapucinski patri niso bili na razpravi, pač pa bodo morali danes odgovarjati na vprašanja odvetnikov

MESSINA, 28. — Na današnji razpravi niso bili navzoči štirje kapucinski patri obtoženci; dva se ne počutita dobro, ostala dva sta pa ostala v zaporu. Vsekakor pa so sodišču na razpolago in jutri bodo morali priti spet v dvorano, da bodo odgovarjali na vprašanja odvetnikov.

Danes so bile zaslišane razne priče. Sodnik iz Caltanisette Vittorio Mattina in njegova žena Nella Schwartz sta potrdila, kar sta povedala že v preiskavi, da so jima namreč na pristavi Piazza Armerina ukradli nekaj glav živine. Potem je prišel na vrsto maršal karabinerjev Di Stefano, ki je pripovedoval, kako je aretiral Azzolino in pozneje še samostanskega vrtnarja Lo Bartola. Ta je trdil, da je nedolžen, tudi pri soočenjih s p. Agrippinom, ki ga je obtoževal, da je njega in ostale patre prisilil, da so postali «izterjevalci» pri izsiljevanju. Di Stefano je še povedal, da je pozneje Lo Bartolo priznal, kar je prej tajil. Govoril je še o zaplembi pisalnih strojev v samostanu in o tem, kako so iskali neki stroj, ki naj bi bil zakopan. Toda našli niso ničesar niti z aparati, ki jih je dalo na razpolago topništvo.

Pričali so še razni kmetje, ki so povedali, da jim je bila ukradena živina. Nekega Giuseppa Bartolija pa so nekoč na cesti ustavili. Njega so odvedli, neko drugo osebo, ki je bila z njim v avtomobilu, pa so izpustili. Imeli so ga tam, kamor so ga privedli z zavezanimi očmi, osem dni, dokler njegov brat ni plačal zanj odkupnine.

—«»—

Brez hudih posledic trčenje vlaka in lokomotive

ALESSANDRIA, 28. — Na železniški postaji v Alessandriji se je danes zjutraj zgodila železniška nesreča, pri kateri so bili ranjeni trije železničarji, nekateri potniki pa so dobili le lažje poškodbe. Nesreča se je zgodila kakih 300 m od perona, ko je brzec Turin-Rim zadel ob lokomotivo, ki je manevrirala in je bila tedaj na istem tiru. Brzec je privozil z brzino 50 km na uro in je zaradi močnega sunka lokomotivo vrgel s tira, medtem ko je lokomotiva brzica ostala na tiru in je vlak nadaljeval svojo pot do postaje. Zaradi nesreče je brzec odpeljali s postaje z enourno zamudo.

Do nesreče je prišlo zaradi goste megle, ki je bila zjutraj na tem področju. Popoldne je bil promet že normaliziran, dopoldne pa je imelo manjše zamude 15 vlakov.

—«»—

Na loteriji zadel čez 9 milijonov

TURIN, 28. — Mlad delavec iz Neaplja, ki se je priselil v Turin z ženo in tremi otroki šele pred letom, je zadel na loteriji čez devet milijonov. Igral je z 800 lirami. Izjavil je, da je uporabil številke iz sanj, ki jih je imel, ko je komaj prišel v Turin. Prosil je lastnika prodajalne srečk, naj ne izda njegovega imena.

—«»—

Nad milijardo frankov škode zaradi požara

PARIZ— 28. — Sinoči okrog 23. ure je v Rue Labat nastal ogromen požar, ki je uničil 10-nadstropno palačo, v kateri so bili razstavni prostori pohištva «Galeries Barbes». Kljub krepkemu delu nad 300 gasilcev ni bilo mogoče rešiti ničesar; bila je pa tudi velika nevarnost, da se požar razširi na sosedna poslopja. Zaradi tega so takoj izselili več sto stanovalcev. Policija je blokirala ves predel in je poskrbela, da ne bi prišlo do paničnih prizorov. Škoda ni še ugotovljena, računajo pa, da znaša nad milijardo lahkih frankov. Omenjeni razstavni prostori so zavzemali 4.000 kv. m površine, v njih pa je bilo zaposlenih 250 delavcev. Glavni direktor podjetja je izjavil, da se bo delo nadaljevalo v drugem podobnem razstavišču.

—«»—

Portugalski študentje protestirajo proti policiji

LISBONA, 28. — Približno 150.000 študentov je včeraj zapustilo predavanja v znak protesta proti policiji, ki je v soboto nastopila in preprečila študentom, da bi proslavili mednarodni dan študentov. Vlada je izjavila, da je sprejela tak ukrep z namenom, da bi preprečila nerede. Senat lisbonske univerze je včeraj pozval študente, naj se vrnejo k predavanjem obenem pa je energično protestiral proti nastopu policije in kršitvi pravic študentov. Sinoči so študenti sklenili, da bodo zaključili svojo protestno akcijo, in se danes vrnili na predavanja.

—«»—

Letalski sporazum SZ - Maroko

RABAT, 28. — Sovjetska zveza in Maroko sta podpisali sporazum, na podlagi katerega bodo sovjetska letala, ki so namenjena v Srednjo in Južno Ameriko ter v afriške države, lahko letela nad Marokom; maroška letala pa bodo lahko letela nad sovjetskim ozemljem. Razen tega bo maroška letalska družba uvedla zračno progo za Moskvo.

Delo razorožitvene konference

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sovjetski delegat Zorin je izrekel mnenje, da bi moral plenarni odbor v pričakovanju sporazuma o splošni in popolni razorožitvi proučiti delne ukrepe in dati prednost naslednjim: 1. Ustanovitev neatomskih področij. 2. Prepoved širjenja jedrskega orožja. 3. Sklenitev nenapadalne pogodbe med članicami NATO in varšavskega pakta. 4. Prenehanje vojne propagande. Dodal je, da se ne bi smeli omejiti pri tem, toda te ukrepe bi morali proučiti najprej.

Etiopski predstavnik je naštel tri ukrepe: 1. Afrika naj bo področje brez atomskega orožja. 2. Prepoved uporabljanja atomskega orožja. 3. Ustanovitev kluba držav, ki nimajo jedrskega orožja in ki bi morale prepovedati namestitev jedrskega orožja na svojem ozemlju.

Ameriški predstavnik Arthur Dean je izjavil, da bi moral odbor posvetiti pozornost ustavitvi pridobivanja atomskega materiala v vojaške namene in preprečitvi iznenadnih napadov. Izjavil je tudi, da bo njegova delegacija znova proučila načrt Rapackega, čeprav se na prvi pogled zdi, da ni drugačen od prejšnjega. Podprl je kanadski predlog o vesolju in je dodal, da bo podprl vsak delni ukrep, ki bi omogočil napredovanje.

Češkoslovaški delegat Vaclav David je podprl sovjetske predloge, kanadski zunanji minister Green pa je izjavil, da bi lahko začeli proučevati ukrep za odpravo vozil za prevažanje jedrskega orožja. Toda v tem pričakovanju bi lahko takoj sprejeli izjavo v tem smislu. Če bi se sporazumeli o vesoljskem prostoru, bi to bil že važen napredek, ki bi olajšal sestanek na vrhu.

Bolgarski delegat Lukanov je podprl predloge SZ, CSSR in Poljske ter je zlasti vztrajal pri sklenitvi nenapadalne pogodbe med državami NATO in varšavskega pakta.

Angleški delegat je predlagal, naj oba predsednika pripravita seznam danes predlaganih ukrepov. Švedski predstavnik je sporočil, da bi pri tem želel naslednji vrstni red: 1. Ustavitev jedrskih poizkusov. 2. Prepoved širjenja atomskega orožja. 3. Prepoved postavljanja v tir okoli Zemlje vozil, ki lahko prevažajo orožje za množično uničevanje.

Indijski delegat je tudi izrekel mnenje, da bi morali določiti prednost posameznih vprašanj, dodal pa je, da Indija na splošno želi ustavitev jedrskih poizkusov. Toda o tem bi moral razpravljati tristranski pododbor.

Govoril je spet sovjetski delegat Zorin, ki je poudaril, da je bila ta izmenjava misli koristna, in je pripomnil, da bi po njegovem mnenju moral o ustavitvi jedrskih poizkusov razpravljati ta odbor. Sprejel je britanski predlog, naj bi skupno z britanskim kolegom sestavil seznam današnjih predlogov.

Nigerijski delegat je rekel, da se strinja z angleškim delegatom, dodal pa je, da bi morala oba predsednika pripraviti tudi seznam tistih predlogov, ki bi jih hoteli nekateri delegati odvzeti pristojnosti tega odbora. Britanski in nigerijski predlog je bil sprejet.

Danes se je sestal tudi tristranski pododbor za jedrsko razorožitev. Na seji je ameriški delegat izjavil, da so «dejstva pokazala, da ni brez učinkovitega nadzorstva mogoča nobena obveznost glede prekinitve poizkusov z jedrskim orožjem.

Sovjetski delegat je zavrnil zahodni predlog, naj bi sklicali novo konferenco znanstvenikov z nalogo, da prouči tehnična sredstva, ki so potrebna za nadzorovanje jedrskih eksplozij. Seja pododbora se je končala z negativnim rezultatom. Trajala je približno dve uri. Trije predstavniki so sklenili, da bodo predložili jutri odboru 17 zapisnik o današnji seji.

Medtem je ameriška komisija za atomsko energijo sporočila, da so danes povzročili v Nevadi novo jedrsko eksplozijo pod zemljo.

knjige — gledališče — film — ples — glasba — slikarstvo

Podeljeni «srebrni trakovi 1962»

Antonionijeva „Noč" je najboljši film

Kot najboljši igralec je prejel nagrado Mastroianni, medtem ko niso izbrali najboljše igralke

RIM, 28. — *Italijanski kinematografski časnikarji so tako dodelili «srebrne trakove 1962»:*

1. Režiser najboljšega filma: Michelangelo Antonioni (Noč).

2. Najboljši producent: Alfredo Bini (za svojo celotno proizvodnjo).

3. Najboljši originalni sižé: E. De Concini — A. Gianetti — P. Germi (Italijanska razporoka).

4. Najboljši scenarij: E. De Concini — A. Gianetti — P. Germi (Italijanska razporoka).

5. Najboljša glavna igralka — nagrada ni bila dodeljena.

6. Najboljši glavni igralec: Marcello Mastroianni (Italijanska razporoka).

7. Najboljša stranska igralka: Monica Vitti (Noč).

8. Najboljši stranski igralec: Salvo Randone (Morilec).

9. Najboljša glasba: G. Gaslini (Noč).

10. Najboljša črno-bela fotografija: Vittorio De Seta (Banditi v Orgosolu).

11. Najboljša barvna fotografija: Sandro D'Eva (Gola Odiseja).

12. Najboljša scenografija: Flavio Mogherini (La viaccia).

13. Najboljši kostumist: Piero Tosi (La viaccia).

14. Režiser najboljšega tujega filma: Stanley Kramer (Zmagovalci in premaganci).

15. Režiser najboljšega kratkega filma: Mario Gallo (Ljubavna izjava).

16. Najboljši producent kratkih filmov: Enzo Nasso (Preiskava v Perdasdefogu).

Priznanja za kratke filme:

1. Lino Micciché za «Nuddu pensa a nuautri».

2. Zac in Mimo za «Mož v sivem».

3. Michele Gandin za «Ljudje iz Trasteverea».

4. Giuseppe De Mitri za najboljšo barvno fotografijo v «Povratek ob zori».

5. Giovanni Raffaldi za najboljšo črno-belo fotografijo v «Zenske iz Lukanije».

Poročilo o Rebulovem dantološkem delu

V novi številki revije «Jezik in slovstvo» poroča Jože Pogačnik pod naslovom «Dve tujejezični slovenistični publikaciji» o Rebulovi disertaciji «La Divina Commedia nelle traduzioni slovene», ki jo je objavila rimska revija «Ricerche slavistiche». Po kratkem prikazu Rebulovih ugotovitev pravi Pogačnik, da «ima A. Rebula zanesljiv čut za finese pesniškega izraza. Enako je močan v analizi kot v sintezi. Gradi predvsem iz močnega umetniškega doživetja, ki ga pa razumsko kontrolirata zanesljiv okus in logika. Zato je njegova razlaga razumsko jasno razčlenjena, spoznavno bogata in natančna v formulacijah. Jedrnatost izraza je zadnja in edino mogoča stopnja v dozorevanju misli. Prav na takšnih vrhovih miselne formulacije mu pride prav njegova pisateljska izkušnja. Germansko šolanemu pedantu bi takšne, navidezno samo «esejistične» zveze malo povedale. V romanskem znanstvenem izrazu verzirani bralec pa lahko samo uživa v zgodovinsko ustreznih in miselno pregnantnih vzorcih. ...Študija A. Rebule je torej prispevek k slovenski dantologiji. Njena cena in njen pomen sta še večja spričo najavljajočega se Dantejevega jubileja (1965). Prav bi bilo, ko bi do takrat kdo raziskal sledove, ki jih je «l'altissimo poeta» zapustil v slovenskem duhovnem življenju sploh. Spis A. Rebule in ta, še nenapisana razprava bi predstavljala lepo darilo Dantejevi veličini ob njegovem slavju.»

Drugi slovenistični spis, ki o njem poroča Pogačnik, pa je napisal Franz Zagiba. Gre za neko nemško razpravo, ki je važna, ker se tiče Brižinskih spomenikov.

Michelangelova «Pietà» pojde začasno v Ameriko

VATIKAN, 28. — *Papež Janez XXIII. je danes sprejel v avdienci kardinala in newyorškega nadškofa Spellmana ter pristal na njegovo prošnjo, da bi se začasno — za svetovno razstavo, ki bo v New Yorku 1964 — prenesla v Ameriko Michelangelova «Pietà», slavni kip, ki se nahaja v prvi kapeli na desni v vatikanski baziliki. Nadalje velja pristanek tudi za kip «Dobrega pastirja», ki se nahaja v lateranskem muzeju, katerega avtor pa ni znan; delo je iz III. stoletja. Obe umetnini bosta razstavljeni v paviljonu Svete stolice na svetovni razstavi v New Yorku.*

Avstralska pevka Joan Sutherland

Zaradi neke bolezni, za katero se niti točno ne ve, kaj naj bi bila, in ki načenja njeno hrbtenico, avstralska pevka Joan Sutherland za nekaj časa ne bo mogla peti, izpolnila bo še svoje obveznosti do opernega gledališča v Londonu in v Scali, nato pa bo počivala nekaj tednov. Obstaja pa bojazen, da bo morat ta počitek trajati tudi več.

Versajski grad srečni dedič

PARIZ, 28. — *Ko so odprli oporoko milijarderja Artura Lopeza, ki je umrl 18. t. m., so poklicali tudi oskrbnika versajskega gradu, ker je pokojnik zapustil omenjenemu gradu Ludvika XIV. nekaj izmed najbolj dragocenih kosov stilnega pohištva, ki so izginili po francoski revoluciji.*

Arturo Lopez, ki je začel zbirati dragocene kose stilnega pohištva že s 16. letom, je zapustil po svoji smrti versajskemu gradu tudi zbirko slavnih draguljev, ki imajo ogromno vrednost. Ko je bil še živ, je Lopez daroval versajskemu gradu 80 milijonov lahkih frankov, da bi znova izdelali dekoracije v zlatu, srebru in svili v sobani Ludvika XIV. To delo bodo končali čez šest let, ker lahko napravijo le nekaj metrov na leto.

* * *

RIM, 28. — *Pododbor proračunske komisije je izrekel povoljno mnenje za zakonski predlog, da se vsota 450 milijonov, ki je bila l. 1959 določeno kot prispevek za utrditev in restavriranje bazilike sv. Marka v Benetkah, poveča na 900 milijonov.*

GOVOR ING. PEČENKA V POKRAJINSKI PRORAČUNSKI RAZPRAVI

Problemi slovenske skupnosti se v poročilu niti ne omenjajo

Zahteve po državni pomoči so preveč skromne - Okoli 88 odst. neposrednih obdelovalcev nima strokovnega tiska v svojem jeziku in tudi tečajev ne

V našem včerajšnjem poročilu o proračunski razpravi za leto 1962 v pokrajinskem svetu smo le v nekaj vrsticah povedali, da je v proračunsko debato posegel svetovalec Neodvisne socialistične zveze inž. Pečenko. Danes objavljamo njegov poseg v debato v celoti.

Gospod predsednik, gospodje svetniki.

Od volitev od 6. novembra 1960, ki so dale novi pokrajinski svet, nam je bil sedaj predložen v obravnavo drugi proračun. Poklicani smo dati svoje mnenje o tem, kar je najvažnejši upravni akt, ki hkrati kvalificira kakršno koli upravo.

S strogo upravnega vidika, se mi zdi, da je treba soglašati z ugotovitvijo, ki jo je v svojem poročilu k proračunu dal predsednik in po kateri je zelo težavno biti finančno samostojen, ko dohodki, ki prihajajo iz kmetijstva in ki po sedanji zakonodaji predstavljajo glavni vir dohodkov za pokrajinske potrebe, znašajo komaj 8,500.000 lir.

Iz ugotovitve tega dejanskega stanja izhaja izbira osnovnih smernic, ki ostajajo sicer še vedno upravne, ki pa vendarle zadobijo izrazito politični značaj. Ali je treba počakati na preosnovo zakonov o krajevnih financah, ali pa je treba zahtevati državni prispevek za kritje primanjkljaja.

V odgovor se mi bo reklo, da se je državni prispevek že zahteval. Tudi to je res. Vendar bo držalo to, kar je prišlo do izraza že pri obravnavanju proračuna za leto 1961, in sicer da so zahteve pokrajinskega odbora vedno preveč skromne, če jemljemo v poštev razmere, v katerih posluje naša pokrajinska uprava.

Če so gospodarske razmere Trsta in Tržaškega ozemlja pereče, če so dohodki omejeni, se to ne da pripisati upraviteljem naše pokrajine, pač pa so to posledice zgodovinskih činiteljev, ki so do tega privedli. In to morajo upoštevati državni organi, ko obravnavajo proračune naše ustanove.

Od države je treba zahtevati večji prispevek in to zato, ker da Trst državi več, kot od nje dobi, ter zato, ker znaša naš pokrajinski primanjkljaj le na videz komaj 530 milijonov lir, kajti med dohodke je vštetih tudi 330 milijonov za «najetje posojila» in 60 milijonov za «prodajo premoženja». Če vzamemo v poštev še te podatke, vidimo, da se primanjkljaj poveča na lepo vsoto 920 milijonov, kar je 29,17 odst, vseh dohodkov.

Ko predsednik v svojem poročilu govori o osebju, navaja nekaj ugotovitev, ki jih ne bom ponavljal, da bi ne bil predolg. Ta naštevanja nam dajejo jasen dokaz o nenormalnem stanju in razmerah, v katerih je treba delati v naši pokrajini, ki se praktično istoveti z mestom Trstom. Tudi ta ugotovitev nam nakazuje pot, ki jo je treba ubrati, ko sestavljamo proračun in ki je pot borbe za to, da država, upoštevajoč razmere, za katere mi nismo krivi, dodeli takšen prispevek, kolikor to naše potrebe zahtevajo. Za dosego tega pa je potrebna volja, da se borbe lotimo z vso odločnostjo, kar pa ni značilnost niti pokrajinskega odbora, niti stranke, iz katere je ta odbor izšel.

Proti povečanju stroškov, ki so nujna posledica potreb moderniziranega življenja, pokrajinski odbor, žal, omejuje na najmanjšo mero svoje zahteve po integraciji s strani države in se bori za to, da bi dosegel ravnovesje v proračunu, kar pa je v sedanjih razmerah nemogoče.

V tej točki je ocena gibanja, ki ga predstavljam, v popolnem nasprotju s politiko, ki jo je pokrajinski odbor vodil doslej in katere smernice se nakazujejo v proračunu, ki nam je bil predložen v obravnavo.

Spregovoriti bi hotel še o nekem drugem osnovnem vprašanju.

Doslej mi še ni bilo dano, zabeležiti kakršno koli politično akcijo glede problemov slovenske narodnostne manjšine. Bilo je res nekaj ustnih izjav, toda konkretno se ni povzela nobena odločna politična akcija v tej smeri. Vsakokrat ko se je načel problem slovenske manjšine, smo naleteli na nepremostljive ovire.

O teh problemih sem imel priložnost spregovoriti že na proračunski diskusiji za leto 1961 in danes bi mogel to ponoviti, kajti od tedaj se glede tega, kar zadeva našo upravo in zdravljane slovenske narodnostne skupnosti ni nič spremenilo in pravice slovenske manjšine se kaj rade pozabljajo.

Zelo verjetno mi bo kdo odgovoril, da je pokrajinska uprava poskrbela, da so se začela dela za gradnjo novega šolskega poslopja za slovensko trgovsko akademijo in za znanstveni licej s slovenskim učnim jezikom.

Odgovor, ki ga je odbornik Corberi dal svetniku Angiolillu na proračunski razpravi za leto 1961 in po katerem je od dvajsetih milijonov lir, kolikor jih je isti proračun predvideval za omenjene šole, kar pet milijonov šlo za najemnino za začasne sedeže teh dveh ustanov, nam dovolj jesno pojasnjuje dve stvari:

1. da onih 20 milijonov in današnjih 23 milijonov predstavljajo tudi stroške za najemnino in da se zato delež za ostale stroške, ki jih pokrajinska uprava daje za omenjeni šoli, skrči;

2. da se je pokazala nujnost gradnje stalnega šolskega poslopja zato, da bi se s tem ctresli bremena, ki izhaja iz najemnim za omenjena začasna sedeža šol.

Potemtakem ne moremo govoriti o priznanju pravic slovenski etnični skupnosti, pač pa o nujnosti, kako olajšati stroške, ki bremenijo proračun.

Specifičnih problemov slovenske etnične skupine se poročilo predsednika niti ne loti, celo niti od daleč ne. Predsednik ne smatra za potrebno niti to, da bi nakazal smernice, ki bi težile za tem, da bi se pravice, ki jih priznava republiška ustava in zagotavlja londonska spomenica, slovenski narodnostni skupini brez pridržkov priznale.

Nadaljnji dokaz za to, kako se pokrajinski odbor za Slovence sploh ne zmeni, vidim tudi v dejstvu, da čeprav sem že lansko leto postavil zahtevo, naj pokrajinska uprava poskrbi za cestne napise, ki bodo ustrezali sklepom londonske spomenice in priloženega posebnega statuta, ni bilo do sedaj še nič storjenega, niti ne vidim nobenega znaka, da bi se hotelo kaj storiti v bodoče.

Do sedaj se je ignoriral vsak poseg, ki je težil za tem, da bi se pravice slovenske narodnostne skupine spoštovale. In sedanje smernice nikakor ne kažejo, da bi se glede tega kaj spremenilo.

Tak postopek ne zasluži drugega, kot da ga obsodijo vsi Slovenci, za katere, ponovno poudarjamo, da ne uživajo pravic, ki jim jih jamči posebni statut, priložen londonski spomenici, in sama ustava republike Italije.

Pri obravnavanju proračunskih sredstev za kmetijstvo, lov in ribolov najprej ugotavljam, da so ta sredstva nezadostna, posebno ker ima glede tega pokrajinska uprava vezane roke, z druge strani pa smatram za potrebno priklicati pozornost na prispevek pokrajinske uprave v znesku 500.000 lir ustanovi za obnovo kmetijstva (Ente Rinascita Agricola). Že lansko leto sem predlagal, naj bi ustanova za obnovo kmetijstva upoštevala dejstvo, da 88 odstotkov obdelovalcev zemlje na Tržaškem ozemlju pripada slovenski narodnostni skupini in naj zato ta ustanova svojo dejavnost, kar se tiče publicistike in prirejanja tečajev, prilagodi temu dejstvu.

O tem bi ne bilo odveč ponoviti, da je že svetnik Grbec, ko je v nekem vprašanju govoril o dejavnosti ustanove za obnovo kmetijstva, zahteval, da ta ustanova poskrbi za publikacijo tehničnih brošur petnajstdnevnika «Rinascita Agricola» v slovenščini.

Ko je odbornik Corberi na to vprašanje odgovarjal, je rekel: «Naloga Ustanove za obnovo kmetijstva je v spodbujanju kmetijstva in v razširjanju vesti, ki zanimajo tukajšnje kmetovalce in to s tem, da jim preko petnajstdnevnika, ki ga izdaja, prinaša zakonske odredbe, ki jih izdaja ministrstvo za kmetijstvo. Ta publikacija dobro vrši svojo nalogo in Ustanova se razvija tako, da omogoča kmetijstvu vedno večji razvoj in napredek.»

Žal mi je, da ne morem v celoti soglašati z optimizmom gospoda odbornika. In dovolj je, če si ogledamo dejansko stanje, pa da se prepričamo, da so stvari povsem drugačne.

Če razlogi, ki jih je navedel odbornik Corberi, svetujejo naj pokrajinska uprava ta prispevek dodeli, bi bilo vsaj toliko, če ne več razlogov za to, da se dodeli tolikšen prispevek tudi drugemu tisku in pri tem ne mislim le na tisk v slovenščini, ki mu kmetovalci našega ozemlja bolj sledijo in ga bolje razumejo.

Kar se tiče nasvetov, ki sem jih dal že lansko leto za publikacije v slovenščini in za organiziranje poklicnih tečajev v slovenščini, moram ugotoviti, da pokrajinski odbor ni mojih predlogov upošteval niti pri sestavi proračuna za leto 1962.

Naj mi bo dovoljeno še enkrat ponoviti: če se hoče, da bodo ta javna sredstva dobro porabljena, je potrebno, da se ta dodelijo za objavljanje neke publikacije v slovenščini, toda publikacije, ki bo zares tehničnega značaja, ne pa da bi služila poveličevanju dejavnosti ene same strokovne organizacije. Ta sredstva naj gredo za prirejanje tečajev v slovenščini. Le tako bodo ta sredstva dobro vložena.

Če ti pogoji ne bodo upoštevani, bi po mojem mnenju ta sredstva bolje uporabili, če bi jih razdelili kot nagrade tistim neposrednim obdelovalcem, ki se izkažejo v svojem naprednem gospodarjenju, ali pa če bi jih dali tehničnim organom za pospeševanje in organiziranje strokovnih tečajev v slovenščini, kajti edino tako se bodo v našem kmetijstvu dosegli otipljivi rezultati.

Tu ne bom ponavljal razlogov, ki sem jih prikazal v proračunski razpravi za leto 1961 in sicer zakaj se je treba neposrednim obdelovalcem izražati v njihovem materinem jeziku.

Moj poseg v razpravo bi ne mogel biti popoln, če bi ne spregovoril tudi o toliko opevani kraški sirarni. Gospod predsednik pravilno ugotavlja, da je ta iniciativa naletela na mnoga odobravanja in tudi na mnoga nasprotovanja. Ta iniciativa, ki pri svojem uresničenju računa na živinorejce, ni doslej vzela teh niti v poštev. To vzbuja čudno presenečenje tudi zaradi tega, ker se tako nalahko govori o «zelenem načrtu» in o ustreznih sredstvih, ne da bi se pravilno upoštevali živinorejci in njih mnenje.

Pokrajinska uprava, ki skupno s trgovinsko zbornico in s Consorzio Agrario sodeluje v Ustanovi za kmetijsko obnovo, bi ne smela pozabiti, da so vse uprave in ne le pokrajinska pri tem problemu zainteresirane, predvsem pa se za to zanimajo neposredni proizvajalci. Zato menim, da bi pokrajinski svet ne smel biti o razvoju te iniciative obveščen šele tedaj, ko bo že vse končano.

Mihec in Jakec

— Mihec, kej rečeš, ma vselih so nabrisani tisti patri, ke jeh zdej sodejo dol u Mešini. Tisti ta stari....

— Jakec, pestmo stati. Ne stojmo se praskat, kamer nas ne srbi!

— Ma vselih znaš — tisti padre Agrippino....

— Ben, ti, ke se te dopadejo procesi, kej ne be rajše govorili kej od Ajhmana? Njegov avokat se je prtožu proti obsodbi jen je šou naprej. Jen zdej jemajo u Jeruzalemi spet opravet s tem Ajhmanam.

— E ben, zdej tu ni več taku interesantno. Bol zanimivo je, de zmiri, kadar je proces sez Ajhmanam, jemajo tudi u Adenauerjevi Nemčiji kašne procese sez nacistami. Taku je blo ta prvi bot. Pole, kadar je proces konču, je blo u Nemčiji vse tiho. Zdej ke so spet začeli proces, pej spet beremo, de so tega primli, de so unga obtožli.... Kej rečeš, kej more tu poment?

— E, tu more bet gvišno kašna tatika. Zatu ke Nemci so vselih bol furbasti ku zgledajo. Jen jemajo tudi forte mužorto.

— Ku tisti Ajhmanov avokat Servacius, ke se upa reč, de Izraelci nimajo pravice sodet Ajhmana. Jen — se zna — zatu ke do zdej se nobeden ni zmislu za ga sodet, de be mogu pasat lišo. Pasat lišo za uvet šest meljonou ledi!

— Ma ja, ja! Ma sej smo vre zadosti jen tolko botov zgeblavali cejt sez nacistami jen fašistami.

— Ma še ga moremo! Zatu ke fašizma še ni konc. Sej je taku povedau tudi tisti profesor, ke je predavau od fašizma. Je reku, de tašneh naumnih ledi, ke sanjajo o imperijih jen ke častijo grobo silo, de tašneh je še forte dosti jen de zatu nevarnost še ni pasala.

— E, ni pasala ne! Sej videmo u Francji jen Alžirji. Jen videmo, de be jemeli forte vojo ubivat vse od kraja, vse ke niso ž nimi dekordo. Sej so si upali poslat ano grozilno pismo prfina Unità, ke ni ne u Franciji ne u Alžirji, ma uani be teli komendirat vre tudi tu, kaku se smej jen kaku se ne smej pisat v Italji. Vidi ke....

— Ma jem ne bo ratalo. Se vre vide, de se bojo nardili u hlače. Ma tu pej ne smemo pozabet, de znajo bet zalabolsko nevarni zatu je treba zmiri ahtat.

— Znaš, je treba ahtat, zatu ke ledje, posebno mladi, so zmiri jen tudi danes bol prprauleni naredet kašno naumno ku kašno pametno.

— A, se zna. Zatu ke za naredet kašno naumno ni treba dosti mislet jen tudi bol zlahka gre; za naredet pej kašno pametno se moreš forte martrat jen bacelirat jen še nisi gvišen, če bo ratalo.

— Videš, glih u tem je še zmiri velika nevarnost, ke danes čejo vse naredet nečko na hitro, nečko na lahko, brez fadige. Jen na to vižo ne more prit ven nikoli neč pametnega ne dobrega.

— Znaš kej, pestmo te diškorše, ke neč ne pomagajo. Dejmo kej od teatra!

— A, glih prou ke si me zmislu. De bi ti vedu, kaku sm se u nedelo devertirou u Auditorji, ke je bla tista jegra. Tisti klebuki, tiste tombole, tiste kandrege.... Te rečem: nekej posebnega.

— Verjem, verjem. Ma tudi u soboto bo spet an fajn koncert ke pridejo z Leblane operni pevci jen orkester jen zbor. Jen znaš de uani tam forte lepu pojejo jen godejo.

— Ja, ma tisti koncert bo bol za odrasle! Ni za otroke.

— A, tisto ne; ne bo neč škopelotou!

USPEH ZNANSTVENIKA, KI UTEGNE OSREČITI ČLOVEŠTVO

Morda v južno-ameriški džungli odkrito pravo zdravilo za raka

Zeliščni ekstrakt, ki zmanjšuje glave in tumorje - Dolgotrajna raziskovanja dr. Fergussona - Njegovi poizkusi z mišmi zbujajo veliko upanje

Tisoči zdravnikov se danes trudijo, da bi iznašli učinkovito sredstvo proti raku, eni najstrašnejših bolezni naše dobe. Med temi je zelo znano tudi ime ameriškega zdravnika, dr. Fergussona, ki skuša na povsem neobičajen način priti do odrešilnega zdravila. On je namreč trdno prepričan, da bi se s pomočjo ekstrakta nekih rastlin, ki ga primitivna plemena uporabljajo za zmanjšanje človeške lobanje, moglo preprečiti število rakastih celic, oziroma jih celo odpraviti.

Se ko je bil študent, se je odločil, da se takoj po diplomi odpravi v amaconske pragozdove, kjer je naravnost ogromno obilje vseh mogočih tropskih rastlin, med katerimi je mnogo z izredno zdravilnimi lastnostmi. V teh sta bila nekoč odkrita tudi kinin in kokain. In res, brž ko je končal študij, sta se z ženo napotila na to področje, da bi tu začel svoja raziskovanja.

«Bila je to težka in naporna pot,» pravi danes dr. Fergusson. «Kot vsi mladi ljudje, smo računali z naglim uspehom, toda v resnici ni šlo tako naglo, ker tega, kar sem iskal, prvič sploh nismo našli.»

In res, od teh dob je minilo že celih 25 let. Ko se je dr. Fergusson prvič podal v amaconske pragozdove, si je predvsem postavil za nalogo, da pride v stik s člani plemena Jivaros, znanimi lovci na človeške glave. To pleme prištevajo med najbolj divja in nedostopna, toda edino od njih je dr. Fergusson lahko izvedel tajnost recepta za zmanjšanje človeških glav.

Danes se dr. Fergusson niti ne spominja več, koliko ekspedicij je organiziral, da bi dosegel svoj cilj. Končno je na eni od teh, ob priliki, srečal nekega starega Indijanca, ki je v vreči nosil za pest veliko človeško glavo. Bilo je to prvič, da je videl «tzanzo», kot to imenujejo lovci na človeške glave.

«Bila je grozna,» pravi dr. Fergusson, «obenem pa sem moral občudovati mojstrstvo, s katerim se je doseglo, da je vsaka poteza ostala nespremenjena in na svojem mestu, samo, seve, v zmanjšani obliki. Kupil sem od starega Indijanca glavo, z njo vred pa tudi podatek, da je nekoč pripadala nekemu nemškemu inženirju, ki se je spopadel z Jivarosi.»

Od tega trenutka dalje dr. Fergusson ni imel več miru. Za vsako ceno je hotel priti v stik z Jivarosi, od katerih je upal dobiti recept ekstrakta za zmanjšanje glav, ki bi utegnil zdraviti tudi raka. Organiziral je novo ekspedicijo in se odpravil na področje reke Amaconke. Odprava se je utaborila ob manjšem potoku, kjer jo je dr. Fergusson pustil in se odpravil samo v spremstvu vodiča dalje, da bi kje naletel na pleme Jivaros. Toda, vse je bilo zaman, namena ni dosegel. Po večdnevnem brezuspešnem iskanju, se je vrnil v taborišče, kjer ni našel več nobenega članov ekspedicije. Se dandanes se ne ve, kako so končali. Uradna preiskava je dognala, da so se ljudje naveličali čakanja, pa so se raztepli po svojih domovih. Po drugi plati se je govorilo, da so gotovo padli v roke lovcev na človeške glave. Vedeti je treba, da smatrajo Indijanci vsakega neznanega prišleka za svojega smrtnega sovražnika, čemur se nitj ni čuditi, saj jim ti, posebno pa beli ljudje, nikoli niso prinesli nič dobrega.

Nesrečni konec odprave je globoko potrl dr. Fergussona, obenem pa je bila to izkušnja, s kakšnimi težavami se bo še moral spoprijeti, če bo hotel nadaljevati s svojim raziskovalnim delom.

Po končani drugi svetovni vojni se je znova odpravil v Ekvador, kjer je hotel nadaljevati z raziskovanjem. Ekvadorska vlada ga je vsestransko podprla in mu dala na razpolago celo letala, s katerimi je laže raziskovati področja pragozdov. V tem času je prišlo do močne epidemije tifusa, ki se je razširila tudi na prebivalce pragozda. V strahu pred boleznijo, ki je niti s svojimi čudodelnimi zeliščj niso mogli premagati, so se ti zatekli po pomoč k belim ljudem. Tako je dr. Fergusson prišel v stik z Jivarosi. S pomočjo antibiotikov je pri zdravljenju imel čudovite uspehe, s čimer si je pridobil naklonjenost sicer nezaupljivih in posebno do belcev sovražno razpoloženih prebivalcev pragozda. Za nagrado je dobil od njih določeno količino čudodelnega ekstrakta. Doktor Fergusson je bil srečen, čeprav zaenkrat še ni vedel, kako se izdeluje. Toda zdaj je vsaj lahko začel s svojimi poizkusi. Že pri prvih je ugotovil, da ekstrakt ne zmanjšuje samo človeških glav, ampak tudi tumorje in vse druge vrste izrastkov in tvorb.

Nekega dne pa mu je ekstrakta zmanjkalo. Skušal je od Jivarosov izvedeti, kako se pridobiva. Zaman jih je prepričeval. Po dolgotrajnih vztrajnih poizkusih, je plemenski svet odločil, da bo njegovi želji vendarle ugodil. Rešiti pa je moral pred tem tri naloge. Prva je bila, da je moral sredi ekvadorske džungle poiskati tako imenovani sveti izvirek ter se v njem okopati. Zatem se je moral odpraviti do podnožja visokega vulkana Sangaji, kamor se Jivarosi vsako leto odpravljajo na nekakšno božjo pot. Tretja je bila najtežja: ubiti svojega smrtnega sovražnika in preparirati njegovo glavo.

Doktor Fergusson je moral porabiti vse svoje sposobnosti, da jih je prepričal, da je njegov največji sovražnik bolezen, ki se mora proti njej boriti, ne pa ljudje. Navsezadnje so se sporazumeli za neko srednjo rešitev, in sicer, da bo ubil opico, zatem prepariral njeno glavo.

Potem ko je rešil vse tri naloge, so mu Jivarosi končno izdali skrivnost, kako in iz katerih zeliščc se izdeluje tajinstveni ekstrakt.

Doktor Fergusson se je takoj lotil dela. Razširil je svoj začasni laboratorij. Ekvadorska vlada mu je dala na razpolago sto kvadratnih kilometrov džungle, kjer je lahko iskal potrebna zeliščа. Pri tem so mu pomagali žena in otroci. Po dolgotrajnih poizkusih mu je uspelo, da je od 32 zelišč izločil šest, iz katerih je potem napravil ekstrakt. Prej pa si je moral za to nabaviti nove aparate, a še je postopek ostal zelo zapleten in dolg. Iz štirih litrov zeliščnega soka je dobil samo 10 kubičnih centimetrov ekstrakta. Potreboval pa ga je veliko več.

Prvi rezultati so bili izredno ohrabrujoči. Že po petih ali desetih dneh po injekciji, so se pri miših tumorji začeli manjšati, obenem pa se je zmanjšalo tudi število belih krvnih telesc. Po dvanajstih dneh so bolezenske izrastline povsem izginile, število belih krvnih telesc pa je padlo na 10.000. Tiste miši, katerim injekcije ni bila dana, so poginile.

Prvi poizkusi so potemtakem uspeli, navzlic temu se jih dr. Fergusson ni še upal ponoviti na ljudeh. Izkušnje, ki si jih je pridobil pri svojih poizkusih z živalmi, kakor so dragocene, se vendar ne morejo enostavno prenesti na ljudi.

Doktor Fergusson nadaljuje zdaj s svojim delom, toda ne več v džungli, temveč v najmodernejših laboratorijih v Los Angelosu. Na razpolago ima vsa sredstva in končno se, po petindvajsetih letih, bliža svojemu cilju. Zanimivo je omeniti, da je pri proučevanju tropskih zelišč naletel tudi na takšne, ki zmanjšujejo krvni pritisk, zatem takšne, ki zdravilno vplivajo na astmo in artritis. Tudi te proučuje zdaj v svojem laboratoriju.

Simpatično dekle na sliki vam predstavlja enega najnovejših modelov visoke pariške mode za skorajšnjo pomlad. Označujejo ga mladostnost, sveže barve in eleganca

HOROSKOP

OVEN (od 21.3 do 20.4.) S potrpežljivostjo, vam je poslovni uspeh zagotovljen. Popustite nekoliko in mir bo v družini vzpostavljen. Zdravje dobro.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ugodna prilika za one, ki se podajajo na potovanje, vse se bo izteklo po predvidenem programu. Srečne in nepozabne ure z ljubljeno osebo. Zdravje odlično.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Bodite skromni v svojih načrtih in uspeh vam je zagotovljen. Vsled prevelike oblastnosti nekega družinskega člana, utegnejo nastopiti komplikacije. Zdravje dobro.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vsled prenagljenosti in pa zaradi pomanjkljive presoje, bi utegnili zamuditi lepo poslovno priložnost. Če želite rešiti neprijetno situacijo, bodite iskreni. Utrujenost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izogibajte se lenobi in počasnosti, samo tako vam je zagotovljen uspeh nad nasprotniki. Odlično razpoloženje. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Napravili boste dober nakup in prejeli zanimive ponudbe. Nepredvidena okoliščina bo od vas terjala naglega posega. Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zaključili boste s kompromisom nek posel, ki se je že dolgo vlekel. Zadoščenje s prijatelji. Odlično zdravstveno počutje.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22. 11.) Preden se lotite važnega posla, ugotovite solidnost vaših sredstev. Rešili boste pametno in trezno neko čustveno zadevo. Zdravje zadovoljivo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Splošen napredek v poslih, pričakujte novega uspeha. Nepričakovano in prijetno srečanje. Zdravje odlično.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaše pobude bodo pri sodelavcih in družabnikih naletele na ugoden sprejem. Pridobili si boste nekaj novih prijateljev. Zdravje zelo dobro.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V poslovnih zadevah ne tvegajte, preverite solidnost ponudb. Ne pustite se vplivati od predsodkov. Zdravje odlično.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Zelo dobra prilika za trajnejšo zaposlitev. Odlična rešitev nekega družinskega vprašanja. Zdravje zelo dobro.

MODA

Linija Chanel še vedno prva

Deset pravil, ki jih ta tako «trdoživa» modna linija upošteva

Zlepa ni imela kakšna modna linija toliko uspeha, kot ga v zadnjih letih žanje linija poznane pariške modne ustvarjalke Cocò Chanel, ki se po njej imenuje tudi linija Chanel. Vse modne revije in brošure prinašajo obleke, plašče in kostume v tej liniji, pa tudi trgovine s konfekcijo in razne «boutiques» imajo takih modelov na pretek. Vse to potrjuje, da je naletela ta linija res na odobravanje vsega ženskega sveta ter da si je zagotovila vsaj še za nekaj prihodnjih sezon.

V čem obstaja pravzaprav linija Chanel? Tega nam verjetno danes ni treba več razlagati. To linijo pozna danes prav vsaka in vsaka tudi ve, da je omenjena linija izraz elegance, praktičnosti in enostavnosti in to v tolikšni meri, da ustreza prav vsem okusom in zahtevam.

Nič čudnega torej, če skuša ustvarjalka te modne linije gospa Chanel svojo «iznajdbo» še izpopolniti in obogatiti. Od povsem enostavno obrobljenih oblek in plaščev je sedaj prešla na bolj poudarjene okraske in robove, ki pa kljub vsemu niso izgubili svoje praktičnosti in elegance.

Pred časom smo v neki ženski reviji zasledile deset pravil, ki se jih moramo pri izvajanju modelov linije Chanel držati. Ker vemo, da vas bodo zanimali, vam jih navedemo:

Krilo mora imeti vedno dve globoki gubi, ki sta po najnovejši zamisli modne hiše Chanel podloženi z enako svilo, kot jopica, ali bluza;

Za obrobljanje ovratnikov in manšet na plaščih in kostumih je najbolj primeren shantung;

Plašči naj bodo krojeni s pasom;

Razni jabots, volančki in pliseji morajo krasiti moderno bluzo, ki postane tako glavni okrasek naše spomladanske garderobe;

Crtasta svila, imenovana bayadera, naj služi za spomladanske bluze in za podlogo jopic;

Bluzo nosimo vedno preko krila ter si jo zavežimo mehko z ozkim pasom;

Bogate ogrlice, ki jih večkrat zavijemo okrog vratu, so letos še posebno v mori, posebno če so okrašene z obeski v obliki majhnih srčec ali kaj podobnega;

Crna in bela barva sestavljata elegantno garderobo po zamisli Cocò Chanel. V teh dveh barvah so sestavljene tako dnevne, kot večerne obleke;

Spodnja krila, okrašena s čipkami, bodo predstavljala sestavni del vseh poletnih večernih oblek;

In končno še zadnje pravilo — rafinirana enostavnost, ki odlikuje prav vse modele linije Chanel.

Torej pohitite z nakupom novih oblek, kostumov in plaščev, ki jih napravite v liniji Chanel.

Pa ne mislite, da hočemo s tem našim člankom delati reklamo omenjeni modni hiši. Naše navdušenje, oziroma naši nasveti izhajajo iz dejstva, da predstavlja linija Chanel tisto linijo, ki današnji moderni ženi najbolj ustreza.

Iz umetnostnih galerij

Nino Perizzi v «Občinski»

Menda bo že dolgo od tedaj, odkar je Nino Perizzi poslednjič razstavljal v Občinski galeriji. Zato je sedanja razstava tem bolj zanimiva, zlasti ker se loči od prejšnjih ne samo vsebinsko, temveč tudi po velikih formatih del, ki so v novih izmerah vsa v olju, dočim so manjše slike, razen dveh, izvršene v črnobeli temperi. Težnja po spremembi načina izdelave v zasnovi in izmerah se je že nakazovala v njegovih slikah na poslednjih kolektivnih razstavah. Opazili smo, da se v njegovi duši nabirajoči se umetniški napon podzavestno usmerja izven racionalnosti razumskega nadzora pri zasnovi slik, kar je rušilo ono lirično enoinost, da so v posameznih predelih izpadale malce razdvojeno.

O priliki Perizzijeve poslednje osebne razstave smo zapisali, da njegova razvojna pot ne vodi premočrtno, marveč, da se odvija v obliki zavojnic spirale, tako, da ostaja njegov izrazni način vedno osebno značilen, a vendar nekoliko različen, od razstave do razstave. Torej da se sicer povrača v območje prvotnih slikarskih zasnov, a se tudi istočasno oddaljuje od njih središčnega početka. V tem je pač njegov postopek umetniškega izpopolnjevanja, ki pa hrani v končnem štadiju popolnosti to nevarnost, da začne slikar posnemati samega sebe.

Do tega Perizzi pa še ni prišel in ostaja še vedno mnogovrsten v svojem ustvarjanju, zato, če smo zadnjič o njem sodili, da postajajo zavojnice njegove ustvarjalne špirale vedno širše, bi sedaj dejali, da se nova zavojnica spreminja že v premočrtnost tangente, ki lahko dovede Perizzija do povsem novih položajev.

Na najvidnejšem mestu sicer razstavlja še one zanj tako značilno izvedene slike, ki jih je nekoč imenoval pokrajine, a je sedaj na tej razstavi vsako poimenovanje slik opustil. Toda poleg teh barvno mirnih, skladno iz središčne misli zasnovanih slik, vise tudi take, kjer se pozna, da so nastale v trenutkih nujne potrebe po umetniški sprostitvi, tako da je slikar pričel slikati ne da bi predvideval končni dosežek svojega ustvarjanja. K prvi, slučajnostni potezi je pridruževal in prilagojeval ostale poteze kot tudi barve, pod stalnim gonom trenutnega razpoloženja. Tako sliko imenujemo improvizacijo a je v bistvu le veren portret umetnikovega nastrojenja, odraz njegove duševne opojnosti v času nastajanja slike, sličen oni ustvarjajočega skladatelja ko komponira novo skladbo.

Takih slik je tu več in vse so enako dobre, ker v njih čutimo ono nemirno silo, ki se ji hoče oblikovati zahtevnejše slikarske probleme. To stremljenje k novemu je najočitneje podano v črnobelih temperah, v katerih umetnik izkorišča svojstveno obnašanje tankih plasti bele barve nad črno barvo, ki ustvarja nadvse zanimive in slikovite luknjičate vzorce zameglene nežnosti, ponekod slične drvenemu lubju, drugod pa koralnim čerem.

MILKO BAMBIC

RADIO TELEVIZIJA

četrtek, 29. marca 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba s filmskih trakov; 17.00: Ansambel Franco Vallisneri; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 18.00: Radijska univerza; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja; 19.00: Izumi, ki so zbližali ljudi — «Brzojav»; nato Stare melodije v sodobni izvedbi; 20.00: pSort; 20.30: Simfonični koncert, ki ga vodi Mario Rossi, V odmoru (približno ob 21.10) Književnost in umetnost, Po koncertu (približno ob 22.05) Znanosti in tehnika, nato Plešite z nami.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Kot juke-box; 15.00: Živa glasba; 15.20: Odprta knjiga; 15.35: Videmski kvintet modernega jazza.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Izbrane strani iz francoskih oper; 12.00: Glasba po željah; 12.37. Notranjepolitični pregled; 12.50: Glasba po željah (II. del); 13.40: Podpuri zabavnih melodij; 14.00: Glasba po željah; 14.30: Melodije za prijetno popoldne; 15.30: Tečaj italijanskega jezika; 16.00: Radijska igra; 16.38: Chopinova glasba; 17.00: Solisti in zbori; 17.40: Romunska narodna glasba; 18.00: Prenos RL; 19.00: Kitarist Chet Atkins; 19.30: Prenos RL; 22.15: Buddy Rich in njegov orkester; 22.35: Pesmi v ritmu; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.00: Nove pesmi; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Babičin juke-box; 15.15: Sličice iz Francije; 15.30: Tečaj francoskega jezika; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Cetrtkova črtica; 16.45: Jezik živali; 17.20: Glasbeno življenje v Ameriki; 17.40: Zanimivosti; 18.00: Knjiga meseca; 18.30: Enotni razred; 19.00: Kmetijska oddaja; 19.45: Obe plati zvona; 21.00: Verdijeva opera «Ples v maskah».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Revijski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Odmevi na prireditve v svetu; 15.40: Miniaturni koncert; 16.00: Program ob štirih; 17.30: Operna glasba; 19.00: Filmske novosti; 20.30. Eduardo De Filippo: «Il dolore sotto chiave»; 21.15: S. Allegra: «Romulus»; 21.45: Dogodki doma in v svetu.

III. program

18.00: Pregled moderne zgodovine; 18.30: Ghedinijeve skladbe; 19.00: Zdravstvo v zadnjih dve sto letih; 19.15: Ital. zgodovina od 1915 do 1945; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Potres v Lizboni 1755; 22.30: Srečanje med glasbo in poezijo; 23.15: Prejeli smo.

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.05: Uvertura in rondo; 8.55: Radijska šola za višjo stopnjo; 9.25: Klavir v duetu; 9.40: Pet minut za novo pesmico; 10.15: Od tod in ondod; 11.00: Mascagni: Prizor iz opere «Eris»; 11.15: Ruski tečaj; 11.30: S popevkami po svetu; 12.05: Kvintet bratov Avsenik; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.50: Igramo za vas; 14.15: Respighi: Stari napevi in plesi; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.20: Segava klaviatura; 15.30: Turistična oddaja; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Koncert po željah; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Paganini: Stirlindvajset kapric za violino; 18.28: Flavtist Jean Pierre Rampal; 18.45: Kulturna kronika; 19.05: Radi bi vas zabavali; 20.00: Cetrtkov večer domačih pesmi; 20.45: Zabavni orkester; 21.00: Literarni večer; 21.40: L. M. Skerjanc: Nokturno za violino in klavir; 22.15: Naši tonski tehniki vam predvajajo; 22.45: Vedri zvoki; 23.05: Nočni koncert.

Ital. televizija

8.30, 14.00 in 15.05: TV šola; 16.30: Tvoja prihodnost; 17.00: Kolesarska dirka po Campanii; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Nikoli ni prepozno; 19.15:

Vreme včeraj: najvišja temperatura 12.5, najnižja 5.8, ob 19. uri 11; zračni tlak 1009.9 raste, veter vzhodnik 3 km, vlage 54 odst., nebo 3/10 pooblačeno, morje rahlo razburkano, temperatura morja 8.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 29. marca
Ciril
Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 18.28. Dolžina dneva 12.35. Luna vzide ob 1.35 in zatone ob 11.00
Jutri, PETEK, 30. marca
Branimir

Včeraj v «Rdeči dvorani» tržaške trgovinske zbornice

Zasedanje stalnega odbora tržaških in avstrijskih gosp. predstavnikov

Razpravljali so o: vprašanju cestnih zvez z Južno Nemčijo, gradnji naftovoda Trst-Dunaj-Linz in o vključitvi Avstrije v Skupno evropsko tržišče

V «Rdeči dvorani» tržaške trgovinske zbornice se je včeraj ob 10. uri pričelo zasedanje stalnega odbora tržaških in avstrijskih gospodarskih predstavnikov. Na zasedanju so bile prisotne naslednje avstrijske osebnosti: kom. rat. Arnold Friesz, načelnik oddelka za zunanjo trgovino zvezne avstrijske trgovinske zbornice in strokovnjaki te zbornice dr. Joseph Nussbaum, dr. Karl Abel, dr. Alois Winkler, dr. Herbert Metzner, dr. Klaring in dr. Kaspar. Prisoten je bil tudi avstrijski generalni konzul v Trstu dr. Ernst Hessenberg, avstrijski delegat za trgovino v Trstu Egon Metzel in Otto Thüridl.

Avstrijski in tržaški gospodarski predstavniki med razgovori v rdeči dvorani tržaške trgovinske zbornice

Trst pa so zastopali: dr. Romano Caidassi, predsednik trgovinske zbornice, inž. Giuseppe Trivela, načelnik ANAS, dr. Stefano Addobbati, generalni ravnatelj trgovinske zbornice, dr. Sergio Maurel, načelnik oddelka za zunanjo trgovino zbornice, odv. Giovanni Tanasco, predsednik Javnih skladišč in dr. Rodolfo Bernardo, generalni ravnatelj Javnih skladišč, Raoul Janitti, predsednik zbornice za okrepitev prometa med Trstom in Avstrijo, Ettore Sardo, načelnik oddelka za trgovino železnic, dr. Fabio Albanese, ravnatelj združenja industrijcev, inž. Raimondo Visintin, opolnomočeni svetnik družbe Autovie Venete, dr. Ricardo Gropaiz, predsednik združenja spediterjev, dr. Giannio Parisi in dr. Adriano Miliani za Tržaški Lloyd.

Po uvodnih pozdravnih govorih predsednika tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassija in načelnika avstrijske delegacije Friesza, so na dopoldanskem in popoldanskem zasedanju razpravljali o treh pomembnih vprašanjih in njihove razgovore je mogoče takole povzeti:

1. Strinjali so se o pomembnosti in nujnosti rednih cestnih zvez z Južno Nemčijo in o nujnosti gradnje moderne avtomobilske ceste ter predora med Boecksteinom in Mallnitzom. Za lahki avtomobilski promet bodo avstrijske državne železnice vzpostavile posebno železniško zvezo, tako da bodo osebne avtomobile prevažali s posebej zato urejenimi železniškimi vagoni. V ta namen bodo progo modernizirali, znatno pospešili brzino vlakov in povečali število tirov. Vendar pa s tem ni rešeno vprašanje težkega tovornega avtomobilskega prometa in ostane torej še vedno nujna gradnja avtomobilske ceste.

2. Člani obeh delegacij so se strinjali o nujnosti gradnje naftovoda Trst-Dunaj, ki odgovarja napredku pri prevozu tekočih goriv in ustreza vedno višji avstrijski potrošnji, medtem ko domači avstrijski viri usihajo. Gre za tranzitni promet, ki se bo pridružil že obstoječemu prometu po cestah. Obstajajo pa še avstrijske notranje težave, ker celotno vprašanje še ni do kraja upravno urejeno.

3. Glede avstrijske priključitve Skupnemu evropskemu tržišču je avstrijski predsednik Friesz podčrtal avstrijsko zanimanje, da bi s pregledom tarif omogočili konkurenco avstrijskih proizvodov na vseh tržiščih. Zato se tudi Avstrija zelo zanima za vsa tarifna vprašanja, ki jih bo treba v okviru SET prav tako urediti, kot so jih že v okviru premogovno-jeklarske skupnosti. O položaju tržaškega pristanišča so podrobno poročali Caidassi, Parisi in Bernardi, ki so podčrtali, da obstajajo skupni interesi med Trstom in Avstrijo, da pride do ureditve vseh spornih vprašanj in s tem tudi do povečanja tranzitnega prometa.

S ponedeljkove seje devinsko-nabrežinskega občinskega sveta

Z dodelitvijo 17 stanovanj IACP stanovanjska kriza še vedno resna

V občini bi potrebovali vsaj še 40 do 50 stanovanj - Vprašanje najemnine za kamnolome

Kot smo že poročali, se je v ponedeljek sestal občinski svet devinsko-nabrežinske občine na redni seji in razpravljali predvsem o proračunu. Uvodoma je župan svetovalcem sporočil, da je bil 23. marca objavljen dekret o ustanovitvi avtonomne letoviščarske in turistične ustanove za področje Sesljan, Devin, Mavhinje in obala. Odbor je sklenil, da zaprosi za sprejem pri vladnem generalnem komisarju dr. Mazzi, da bi prišlo do takojšnje ustanovitve te ustanove, tako da bi se imenoval posebni izredni komisar za 6 mesecev, kot to predvideva zakon.

Župan je nato na vprašanje svetovalcev pojasnil, da je služba za odstranjevanje smeti prostovoljna, da pa je tudi odbor že ugotovil, da ta služba ne odgovarja povsem potrebam. Sedaj proučujejo celotno vprašanje in bodo to službo razširili, vedno na prostovoljni podlagi, v primerih revnejših pa bo stroške krila občina. Na vsak način pa je treba preprečiti, da bi odmetavali smeti kjer koli in tako kazili zunanjost zanimivega turističnega področja.

V diskusiji o proračunu je odbornik za finance Terčon odgovoril na vrsto vprašanj in dal več zanimivih pojasnil. Tako je glede neuravnovešenosti proračuna ugotovil, da je to nemogoče doseči v sedanjih pogojih. Omenil je, da znašajo izdatki samo za občinsko osebje (sluge, šole, vrtci, babica, cestarji itd.) 78 milijonov lir ali 84 odst. vseh dohodkov. Seveda pa mora občina opravljati še celo vrsto dolžnosti, ki jih prav tako predpisuje zakon.

Glede najemnine, ki jo plačujejo lastniki kamnolomov, je odbornik potrdil, da je zelo nizka. Že lani so zato sklenili, da bodo navezali stike z lastniki in skušali na prostovoljni osnovi doseči povišanje, letos bo odbor to vprašanje vzel resno v pretres. Odbor bo ponovno pregledal vse sezname davkoplačevalcev družinskega davka, vnela pa se je krajša razprava tudi glede predloga, naj se ustanovi poseben posvetovalni organ za to vprašanje. O tem niso ničesar dokončnega sklenili in bodo ponovno razpravljali.

Ostale vesti iz tržaške kronike objavljamo na zadnji strani.

Odbornik je nato še pojasnil, da so morali vključiti v proračun posebno postavko za postavitev desk za volilno kampanjo, ker so sedanje razbite.

Končno je odbornik predložil občinskemu svetu v odobritev sklep, naj se izplača uslužbencem po 10 tisoč lir predujma na bodoče poviške prejemkov. Prejšnji sklep, ki se je nanašal na stalno povišanje, je namreč prefektura odbila. Svet je ta predlog soglasno sprejel ter sklenil naj velja za en mesec in da bo o tem kasneje odločal odbor.

Odbornik Vižintin je ob zaključku seje poročal o delu komisije, ki se je ukvarjala z dodeljevanjem 17 stanovanj IACP, ki so jih zgradili v Nabrežini in v Devinu. Komisija je zasedala 32-krat in opravila 16 ogledov na kraju samem in je sedaj treba samo še določiti, kdo se bo vselil v stanovanja v Nabrežini in kdo v Devinu. V Nabrežini so zgradili 9 stanovanj: dve sta trisobni, sedem pa ima sobo in kuhinjo s pritiklinami. V Devinu je vseh osem stanovanj dvosobnih. Najemnina bo v Nabrežini okoli 2.900 lir za veliko in 1.800 lir za mala stanovanja, v Devinu pa po 3 tisoč lir. IACP gradi sedaj v Šempolaju in Vižovljah še dve stanovanjski stavbi, kjer bo skupno 12 stanovanj. Vendar je vse to premalo in je stanovanjska stiska še vedno ostra, saj bi takoj potrebovali okoli 40-50 stanovanj, da bi lahko vprašanje rešili.

Župan je v zvezi s tem predlagal, naj občinski svet pooblasti odbor, da takoj intervenira pri IACP, ki naj prične pripravljati načrte in dodeli nova sredstva za gradnjo večjega števila stanovanj.

Prihodnja seja bo v ponedeljek.

—«»—

Župan sprejel notranjo komisijo RAS

Župan dr. Franzil je včeraj opoldne sprejel predstavnike notranje komisije zavarovalne družbe RAS. Želel se je namreč seznaniti z mnenjem osebja glede premestitve nekaterih uradov družbe v Milan. Vse to je povezal z vprašanjem svetovalca Stopperja v občinskem svetu, s poročilom vodstva družbe in s pisanjem neke tržaške revije.

—«»—

Rešitev spora v Pibigas

Na uradu za delo so včeraj rešili spor med delavci in vodstvom podjetja Pibigas — stisnjeni plini. Sindikalne organizacije so namreč predložile zahtevo, da se priznajo delavcem njihove kvalifikacije, na kar je podjetje pristalo.

—«»—

Sindikalni aktiv Delavske zbornice

V petek ob 18. uri se na sedežu Nove delavske zbornice CGIL sestane njen sindikalni aktiv. Udeležili se ga bodo člani tajništva, vodstva vseh strok in člani notranjih komisij struje CGIL. Na dnevnem redu bodo sindikalne perspektive CGIL na podlagi usmeritve in smernic zadnjega zasedanja vsedržavnega sveta CGIL.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
M. Kramberger: *Pesmi* L 430.—
D. Mevlja: *Oh, ta zamišljenost* L 590.—

V pričakovanju posredovanja generalnega komisarja

Bencinske črpalke danes zopet odprte

Ostro stališče združenja proti ACI in njegovemu predsedniku

Bencinske črpalke bodo od 7. ure dalje ponovno odprte. Tako so sklenili prodajalci bencina sinoči na živahni in mestoma ostro polemični skupščini, ki je trajala precej časa. S tem pa se ni prenehalo njih protestno gibanje in na isti skupščini so pooblastili izvršni odbor kategorije, da lahko v primeru potrebe takoj ponovno proglasi zaporo bencinskih črpalk ob katerikoli uri. S prekinitvijo zapore hočejo pokazati prodajalci bencina dobro voljo do vladnega komisaria, ki se je obvezal, da bo posredoval v sporu z **Avtoklubom**.

Včeraj so se predstavniki kategorije tudi telefonsko razgovarjali s predstavniki vsedržavnega združenja in izvedeli, da njih akcijo v celoti podpirajo kot jo tudi podpira Confcommercio.

Predsedstvo združenja trgovcev pa je včeraj dalo ostro polemično tiskovno poročilo, katerega je podpisal predsednik Giuseppe Dei Rossi, Antonio Rigoletti in Felice Venezian in v katerem polemizirajo predvsem z izjavami avtomobilskega kluba.

V svojem poročilu ugotavljajo, da so bili prodajalci bencina prisiljeni proglasiti zaporo, da branijo svoj grenak kruh, ki ga trdo zaslužijo tudi s štirinajsturnim dnevnim delom v mrazu, dežju ali pod pekočim soncem. Njih dohodek je nizek, ker je število bencinskih črpalk visoko, ker prihaja bencin iz Jugoslavije in zaradi konkurence bencinskih črpalk ACI.

Nato pravijo, da predsedstvo Avto kluba ne kaže razumevanja za prodajalce bencina in da mu ni uspelo «eliminirati» prodajalcev samo zaradi obstoja organizacije njih kategorije. Prodajalci imajo pravico, da jih nekdo ščiti proti «nadmoči» ACI, ki razpolaga s takimi sredstvi, da lahko prodaja bencin po ceni, po kateri ga noben drug prodajalec ne more. Glede odnosov s petrolejskimi družbami pa pravijo, da že dalj časa razpravljajo o tem perečem vprašanju v vsedržavnem merilu.

Poročilo se zaključuje z ostrimi obtožbami na račun ACI in predsednika odv. Poilluccija.

Mesec in pol po odkritju občinskih nadzornih organov

4 mesarji prijavljeni sodišču zaradi «pomlajevanja mesa»

Vse mesnice so v središču mesta in v vseh primerih gre za uporabljanje natrijevega sulfita

Kot smo svoj čas pisali, je tržaška občina prijavila preiskovalnim organom lastnike petih mesnic v mestu, v katerih so organi občinskega higienskega oddelka ugotovili, da prodajajo «pomlajeno» meso z nedovoljenimi kemičnimi sredstvi. Dogodek je imel v mestu velik odmev in povzročil tudi precejšnje razburjenje, tako med odjemalci mesa, kot med tistimi mesarji, ki niso imeli s tem nobene zveze. Šele včeraj pa so prišla na dan tudi imena lastnikov teh petih mesnic, ki so jih preiskovalni organi po zaključeni preiskavi prijavili sodišču. Ti so:

CALVIN BENEDETTI, ki ima mesnico v Ul. Coroneo 1. V tej mesnici so občinski uslužbenci 8. februarja letos vzeli vzorec zmletega telečjega in govejega mesa, ki so ga prodajali po 1200 odnosno 1080 lir za kg. S kemično analizo so ugotovili, da vsebuje natrijev sulfit, s katerim so mesu dajali lepšo barvo in ga «pomlajevali».

Isti dan so občinski uslužbenci obiskali tudi Benedettijevo mesnico na Trgu Oberdan 2. Vzeli so vzorec zmletega telečjega in govejega mesa, ki so ga prodajali po 1080 odnosno 760 lir za kg. Kemična analiza je pokazala, da je tudi to meso vsebovalo natrijev sulfit.

8. in 13. februarja so občinski uslužbenci obiskali mesnico GIUSEPPA POLOIAZA na Korzu Garibaldi 4. V tej mesnici so dvakrat vzeli vzorec zmletega govejega mesa, ki so ga prodajali po 680 lir za kg. S kemično analizo so ugotovili, da sta oba vzorca vsebovala natrijev sulfit.

5. in 8. februarja so občinski uslužbenci končno obiskali tudi mesnico Delavskih zadrug na pokritem trgu, ki jo ima v najemu OSCARRE MARGHETTI, in mesnico REMIGIA MARSIJA v Ul. Carducci 26. V obeh mesnicah so občinski uslužbenci vzeli vzorec zmletega govejega mesa, ki so ga prodajali po 680 odnosno 980 lir za kg. Pri analizi vzorcev v pokrajinskem higienskem laboratoriju so ugotovili, da tudi to meso vsebuje natrijev sulfit.

Na osnovi te ugotovitve so bili vsi štirje lastniki mesnic prijavljeni sodišču zaradi kršitve člena 180 k.d. št. 45 od 3.2.1901, člen 516 kazenskega zakonika in odredbe ACIS od dne 29.1.1952.

Sedaj je zadeva o «pomlajevanju» mesa v sodnijskih rokah. Razprava bo pokazala, ali je dejanje omenjenih mesarjev kaznivo ali ne.

Pripominjamo pa, da bi morale odgovorne oblasti v bodoče pravočasno in ne s tolikšno zamudo obvestiti javnost o vseh podobnih primerih, ne glede na osebe ali ustanove, ki so v takšne primere zapletene.

—«»—

Razgovori delegacije PSDI z ministri v Rimu

Tiskovni urad tržaške federacije Socialdemokratske stranke sporoča, da so odpotovali v Rim tajnik Pierandrei, ter podtajnika Dulci in De Gioia, ki so se razgovarjali s poslancem Paolom Rossijem in mu predočili vprašanje avtonomne dežele ter vprašanje uslužbencev bivše ZVU, zlasti pa vprašanje policijskih uslužbencev in uslužbencev urada za delo. Poleg tega so razpravljali o avto cesti, o položitvi drugega tira na dela železniške proge Trst-Benetke in o finansiranju letalskih zvez.

Danes se bodo delegatje razgovarjali na ministrstvih, ki se ukvarjajo z vprašanji tržaškega gospodarstva. Predvsem bosta sprejela delegacijo zakladni minister Tremelloni in minister za delo Bertinelli.

V okviru akcije za zbijanje cen povrtnini

Tudi danes bo delovala potujoča prodajalna DZ

Akcija Delavskih zadrug je med prebivalstvom naletela na odobravanje, saj so bile cene res konkurenčne

V okviru akcije za zbijanje cen, ki so jo začele Delavske zadruge v zvezi z nedavno podražitvijo zelenjave in sadja, saj so se cene nekaterih povrtnin potrojile in celo popetorile, je včeraj začela poslovati potujoče prodajalna Delavskih zadrug, ki bo delovala zlasti v krajih, kjer se je to zvišanje cen najbolj zaostrilo. V potujoči prodajalni DZ je na razpolago potrošnikom vsakovrstno blago, med katerim so tudi povrtnine in sadje, ki se prodajajo po konkurenčnih cenah.

Potujoča prodajalna Delavskih zadrug je bila včeraj na razpolago potrošnikom v naselju S. Sergio, pri Lovcu (naselje S. Eufemia) in na Lonjerski cesti (nove hiše IA CP).

Kot sporoča uprava Delavskih zadrug, bo potujoča prodajalna tudi danes na razpolago potrošnikom omenjenih mestnih predelov, in sicer s sledečim urnikom:

Od 8. do 10. ure v naselju S. Sergio; od 11. do 13. ure pri Lovcu (naselje S. Eufemia) in od 15.30 do 17.30 na Lonjerski cesti (nove hiše IACP).

Na zadnji seji upravnega sveta Delavskih zadrug so sprejeli nekaj važnih sklepov v korist članov.

V odsotnosti predsednika prof. Dolcija, ki je odpotoval v Rim, kjer se bo razgovarjal na ustreznem ministrstvu o vprašanjih razširitve dejavnosti ustanove, je seji predsedoval podpredsednik Stopper.

V začetku seje so člani upravnega sveta z zadovoljstvom sprejeli pobudo ustanove za pobijanje cen zelenjave in še posebno sklep, da se da na razpolago potrošnikom potovalno prodajalno, v kateri so začeli že včeraj prodajati zelenjavo in sadje po znižanih cenah.

Nato je upravni svet proučil predlog ravnateljstva, v zvezi z izplačevanjem nagrade članom na osnovi kupnih listkov. Ta postavka naj bi letos dosegla 8 milijonov lir. Poleg tega je upravni svet sprejel tudi sklep o šolskih podporah otrokom članov. Odobrili so tudi sklep o sprejemu 58 novih članov.

Med proučevanjem vprašanj trgovinskega sektorja, so člani upravnega sveta sprejeli sklep o prevzemu menze v podjetju «Aquila», ki jo bodo otvorili 2. aprila, ter sklenili odpreti še dve samopostrežni trgovini v tržaški okolici.

Seja se je zaključila s sklepom, da je treba pospešiti proučevanje predloga za ustanovitev konzorcija vseh potrošnih zadrug v deželi za skupno nabavo prehrambenih artiklov.

Izpred tržaškega prizivnega sodišča

V celoti potrjena kazen krivcu grozne prometne nesreče

Zaradi slabega upravljanja kamiona je izgubilo življenje pet oseb - Vozil je brez predpisanega dovoljenja

Prizivno sodišče je pod predsedstvom dr. Nardija sodilo včeraj 32-letnemu Angelu Dallaosti iz Treville (Alessandria), ki je bil obtožen, da je 4. septembra 1960 zagrešil hudo cestno nesrečo, pri kateri je pet oseb izgubilo življenje.

Kazensko sodišče v Pordenonu je 24. aprila lani obsodilo Dallaosto zaradi petih nenamernih umorov ter zaradi raznih hujših in lažjih poškodb, ki jih je prizadejal raznim osebam, na 1 leto in 8 mesecev zapora ter na 42.000 lir globe, glede odškodnine pa bi moralo sklepati pristojno civilno sodišče.

Do nesreče je prišlo v jutranjih urah omenjenega dne na državni cesti št. 13 (Pontebbana) v bližini kraja Fontana fredda. Ob tisti uri se je Dallaosta peljal s tovornikom OM Orione VA 73240 iz Vidma proti Trevisu. V kabini je bil skupaj z njim tudi šofer Florindo Maccabrini iz Milana. Pripomniti je treba, da Dallaosta še ni imel pravega vozniškega dovoljenja, ker bi moral še opraviti ustrezni izpit. Nenadoma je šofer iz neznanih razlogov zavozil na levo stran cestišča. Zakaj? Dallaosta je vedno trdil, da je to storil, ker je trenutno zaspal; policijski organi in sodišče prve stopnje pa so menili, da se je to zgodilo med drugim tudi zato, ker Dallaosta še ni bil izkušen šofer.

Od tistega trenutka dalje so se začeli krvavi dogodki bliskovito odvijati. Najprej je tovornik trčil z vso silo v avto Fiat 600, ki ga je upravljal 45-letni Cesare Zanchella iz Moreno di Piave. Ta je bil pri priči mrtev. Trije njegovi sopotniki, in sicer 12-letni Silvano Zanardo, 32-letni Mario Pin in 26-letni Mario Armellin pa so bili poškodovani.

Po tem prvem trčenju je tovornik nadaljeval svojo pot po levi strani ceste. Kakih 50 metrov naprej je spet trčil v neki drug avto, in sicer v Fiat 500 TR 31384, s katerim so se peljali 4 lovci z dvema psoma. Zaradi silovitega trčenja je bil ta avto popolnoma uničen in vsi potniki so bili pri priči mrtvi. Tudi psa sta poginila. Življenje so izgubili: 28-letni Vittorio Miotti, 33-letni Cipriano Busetto, 22-letni Giuseppe Cosmai ter 30-letni Igne Affre, vsi iz Gaarina (Treviso). Takoj po trčenju je tovornik zadel v neko drevo ter se prevrnil v obcestni jarek. Tudi Dallaosta in Maccabrini sta se hudo poškodovala.

Nekaj časa po nesreči je lastnik tovornika zaprosil sodne oblasti, naj mu vrnejo tovornik, ki so ga zaplenili v trenutku nesreče. Sodniki so prošnjo zavrnili.

Prizivni sodniki so včeraj skoraj popolnoma potrdili prvotno razsodbo. Znižali so samo globo za 12.000 lir, in sicer zato, ker se trije ranjenci iz avta Fiat 600 niso pritožili.

Pred istimi sodniki se je zagovarjal tudi 46-letni Antonio Cottone iz Milana, ki je bil obtožen dolge vrste tatvin. 28. aprila lani mu je sodilo kazensko sodišče, ki ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na 2 leti zapora in 16.000 lir globe. Prizivni sodniki so potrdili prejšnjo razsodbo.

Pred kazenskim sodiščem se je zagovarjal včeraj 68-letni avtoizvošček Giulio Badini iz Ul. Vecellio 10, ki je bil obtožen, da je 5. oktobra 1960 po nesreči ubil 83-letnega Vittoria Mianija od Spodnje Magdalene št. 1314.

Do nesreče je prišlo v Ul. Flavia v bližini kina «Lumiere». Badini je peljal s taksijem dve potnici v Zavlje. Nenadoma je opazil, da se je z desnega pločnika večja skupina ljudi napotila čez cestišče. Da bi se jim izognil, je zapeljal svoje vozilo proti sredini ceste, pri tem pa ni opazil, da je z levega pločnika prihajal po prehodu za pešce Miani. Vozilo je trčilo z vso silo vanj ter ga podrlo na tla. Zaradi hudih poškodb je Miani umrl v bolnišnici nekaj mesecev pozneje.

Sodniki so Badinija spoznali za krivega ter ga obsodili na 6 mesecev in 15 dni zapora ter na 10.000 lir denarne kazni. Poleg tega so mu odvzeli za dve leti vozniško dovoljenje.

Zadnja pot Valerije Silove

Iz mrtvašnice glavne bolnišnice, kjer se je končalo njeno plemenito in plodno življenje, smo včeraj popoldne spremili na zadnji poti na pokopališče pri Sv. Ani zaslužno in nepozabno gledališko igralko in zavedno tržaško Slovenko Valerijo Silovo. Že pred napovedano uro se je pred mrtvašnico zbrala množica tržaških Slovencev, pa tudi Italijanov, ki so pokojnico visoko cenili in spoštovali kot igralko in zaradi njenega značaja.

Krsto so položili na pogrebni voz, ki je bil ves prekrit z lepimi venci hudo prizadetih svojcev ter raznih kulturnih in drugih ustanov. Med drugimi smo zapazili krasen venec kolektiva in uprave Slovenskega gledališča v Trstu, venec Založništva tržaškega tiska, Delavske zbornice CGIL in podjetja Centralsped ter dva venca tržaške radijske postaje. Za krsto sta šli od žalosti potrti hčerki Danila in Milena z najožjimi sorodniki; ob pogrebnem vozu pa so na obeh straneh spremljali svojo pokojno kolegico člani Slovenskega gledališča. V žalnem sprevodu so bili med drugimi predsednik SKGZ, upravnik Slovenskega gledališča, člani pokrajinskega odbora CGIL, predstavniki raznih kulturnih in drugih ustanov ter tržaške radijske postaje in veliko število znancev in prijateljev Silove družine.

Pred odprtim grobom sta se od pokojne Valerije poslovila v imenu vodstva Slovenskega gledališča in njenih gledaliških tovarišev upravnik Slovenskega gledališča Rado Rauber ter član SG Modest Sancin, ki sta omenila velike zasluge pokojne igralke, ki je bila med pionirji Slovenskega gledališča v Trstu in si je s svojim desetletja dolgim delom ter značajem postavila spomenik, ki bo ostal, dokler bo živela naša beseda. Vsi so bili ginjeni ko se je poslavljal od drage kolegice Modest Sancin, ki je zlasti omenil veder in plemenit značaj pokojne Valerije, ki jo bomo ohranili v trajnem spominu.

GLEDALIŠČA in KINO

Glasbena Matica TRST

V soboto, 31. marca 1962 ob 21.15 v Avditoriju

KONCERT OPERNE GLASBE

Sodelujejo:
solisti:
Ksenija Vidali (sopran)
Miro Brajnik (tenor)
Danilo Merlak (bas)
Mešani zbor Opere Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane
Orkester SNG in Slovenske filharmonije
Dirigent:
Demetrij Žebre

Vstopnice so na razpolago od danes dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792 ter eno uro pred pričetkom koncerta v baru Moscolin (nasproti Avditorija).

VERDI

Jutri ob 20.30 druga predstava Donizzetijeve opere «Don Pasquale» za red B v parterju in na balkonih ter za red C na galerijah in stojiščih. Dirigent Francesco Molinari Pradelli.

V soboto ob 20.30 za red A v vseh prostorih prva predstava Verdijeve opere «Otello». Opero bo dirigiral Francesco Molinari Pradelli, naslovno vlogo bo pel James McCracken, ostale pa Liva Ligabue, Gian Luigi Colman, Antonio Boyer in Alessandro Maddalena. Zborovodja Gianni Lazzari, režija Carlo Piccinato

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri uprizori igralska skupina Gino Cavalieri-Leony Leon Bert tridejanko Gina Rocca «Sior Tita paron».

ljudska prosveta

Prosvetno društvo Barkovlje. Danes 29. marca ob 20.30 bo v društvenih prostorih predaval o «Vtisih s potovanja po Spanija» fotoreporter Mario Magajna. Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi.

razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košira» — Trst, bo imel svoj redni sestanek v nedeljo 1. aprila od 10. do 12. ure v prostorih kluba, Ul Montecchi 6.

izleti

Izlet k Plitvičkim jezerom

SPDT priredi v dneh 22. in 23. aprila izlet k Plitvičkim jezerom. Potreben je potni list. Prijave v Ul. Geppa 9 samo do 8. aprila.

mali oglasi

PRI MAGAZZINU FELICE, Trst, Ul Carducci 41. DOBITE: ženske moške in otroške dežne plašče bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S Francesco 44, tel. 28-940, takojšnja izročitev VESPA GRAND SPORT MODEL 1962 skupno z rezervnim kolesom in VESPE 125 in 150 z dvoprostornim sedežem. Na obroke in brez predplačila. Velika izbira SCOTER in MOTO rabljene z izrednimi pogoji plačevanja.

PRI VASIH NAKUPIH obiščite trgovino «MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi 11 (Barriera), nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas boste našli veliko izbiro pletenin, nogavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku! Proti izrezku tega oglasa za nakup najmanj 500 lir vrednosti prejmete darilo!!!

SLOVENSKA DRUŽINA išče hišno pomočnico od 8. do 15. ure. Nedelje proste. Tel. 44-371.

KINO

Nazionale 15.00 «Senilnost» (Senilità). Claudia Cardinale. — Prepovedano mladini.
Fenice 15.00 «Trije proti vsem» (Tre contro tutti). Technicolor. Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis ml.
Excelsior 15.30 «Vrni se, ljubezen» (Amore ritorna). Technicolor. Rock Hudson, Doris Day.
Grattacielo 16.00 «Angeli s samokresom» (Angeli con la pistola). Technicolor. Glen Ford, Bette Davis, Hope Lange.
Arcobaleno 15.45 «Strastna želja» (La voglia matta). Ugo Tognazzi, Catherine Spaak, Gianni Garko.
Supercinema 16.00 «Osvojevalci» (Gli invasori). Cinemascope technicolor.
Alabarda 16.00 «Potepuh gozda» (Il vagabondo della foresta). William Holden, Robert Mitchum.
Aurora 16.30 «Prosim, ne tikajte žogic» (Per favore non toccate le palline).
Cristallo 15.30 «Zmagovalci in premaganci» (Vincitori e vinti) Burt Lancaster, Montgomery Clift.
Garibaldi 16.30 «Letalska četa Lafayette» (La squadriglia Lafayette). Tab Hunter.
Capitol 16.30 «Človek, ki je zasledoval smrt» (L'uomo che inseguiva la morte). Elina Labourdette. Prepovedano mladini.
Impero 16.00 «Napad sto in enega» (La carica dei cento e uno).
Italia 16.00 «Hudičevo oko» (Lo occhio del diavolo). Ingmar Bergmanov film. Bibi Anderson. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Gola za zlodeja» (Nuda per il diavolo). Kay Ficher, Carlos Thompson. Prepovedano mladini.
Moderno 16.00 «Moulin Rouge». Technicolor. Jose Ferrer. Zadnji dan.
Astoria 16.00 «Maščevanje barbarov» (La vendetta dei barbari)
Astra 16.30 «Jetniki veselja» (I forzati del piacere).
Vittorio Veneto 15.30 «Sijaj v travi» (Splendore nell'erba). Natalie Wood. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Kadar angeli joče-jo» (Quando gli angeli piangono).
Marconi 16.00 «Roditelji v blue jeans» (Genitori in blue jeans) Sylva Koscina, Tognazzi.
Abbazia 16.00 «Neizprosni dvoboj» (Duello implacabile). — Technicolor. Sarita Montiel. — Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Sedmero morilcev» (I sette assassini). Technicolor. Randolph Scott.
Skedenj 16.00 «Legenda Toma Dooleya» (La leggenda di Tom Dooley).

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. marca 1962 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 64-letna Natalia Legovich por. Armani, 65-letni Giuseppe Lorenzutti, 76-letna Elisabetta Nadalin vd. Pieri, 77-letna Luigia Iancar vd. Botteghelli, 50-letna Giuseppina Sossi por. Delbono, 70-letna Maria Francelj por. Godina, 86-letna Sofia Samsa vd. Hadela, 89-letni Pietro Podetti, 82-letni Francesco Skrij, 54-letni Enrico Salvi, 56-letna Giuseppina Crivicich vd. Ursich, 66-letna Maria Kocjančič por. Zerial, 63-letni Giacomo Pascoli, 69-letna Giustina Basiaco vd. Bassanese, 82-letni Carlo Accerboni.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

darovi in prispevki

V počastitev spomina in namesto cvetja na grob pok. Valerije Sila so darovali za Dijaško Matico: Mirko in Mila Obad 1000, Mirko Kosmina 2000, družina Mrak 2000, Pepi in Emilija Lipovec 2000, Angela in Karlo Gec 1000, Zofija Ambrozet 1000, Janka Zalašček 500, Pina in Danijela Nedoh 500, dr. Zarko Simonič 1000, družina Modrijan Bojana 1000, Silvana Malalan 500, Olga in Mario Isanz 1000, Tonči Pertot 2000, družina Rechitz Alma 1000, Marica Škabar 500, družina Mikulus 1000.

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Skabarja darujeta Irma in Egon Krauš 5000 lir za Dijaško Matico.

28. t. m. je z versko tolažbo preminila

LUCIJA REGGENTE (Regent)

stara 81 let

Pogreb bo danes, 29. marca ob 17. uri iz stanovanja na Kontovelu št. 200.

Žalostno vest sporočajo hči SVETKA, sin ALBIN z ženo ETTO, sin PEPI, vnuka FURIO in ANDREJ ter ostali sorodniki.

Trst, Kontovel, 29. marca 1962.

V starosti 92 let nas je za vedno zapustil naš oče, ded in praded

IVAN ŠKABAR

gostilničar

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 17. uri iz hiše žalosti v Velikem Repnu na domače pokopališče.

Žalujoči: sinovi JOSIP, LEOPOLD, FRANC, hčere IVANA, JULIJA, GIZELA, ZOFIJA in ostalo sorodstvo.

Veliki Repen, Občine, Buenos Aires, 29.III.1962.

V torek zvečer na sedežu p. d. «Ivan Cankar»

Pester in lep kulturni program na proslavi 8. marca pri Sv. Jakobu

S precejšnjo zamudo, a zato tembolj svečano in lepo, so letos proslavije šentjakobske napredne žene svoj praznik, 8. marec. Kot smo že poročali je bila proslava v torek zvečer na sedežu prosvetnega društva «Ivan Cankar», organizirala pa jo je ženska sekcija Neodvisne socialistične zveze za Sv. Jakob.

Lahko rečemo, da je torkova proslava predstavljala še nekaj več, kot samo navadno proslavo mednarodnega ženskega praznika. Bila je tudi nekak pregled dejavnosti mladih cankarjancev, ki so jim tokrat pridno pomagali tudi člani Slovenskega gledališča, komorni pevski zbor «Gallus» in pa fotoreporter Mario Magajna. Program je bil torej bogat in pester in vsi, ki so se proslave udeležili, so bili z njim zadovoljni ter se bodo z nami prav gotovo strinjali, da so organizatorji res zaslužili pohvalo.

Proslava se je začela, kot je v navadi, s priložnostnima govoroma v slovenščini in italijanščini. V slovenščini je navzoče pozdravila Tončka Coljeva, ki je pozvala vse napredne tržaške žene, naj se udeležijo vseh akcij, ki jih vodi Zveza demokratičnih žena v korist vseh žena, naj širijo misel o aktivnem sožitju med ljudmi in narodi, da bodo tako vredne naslednice velikih bork za pravice žene v preteklosti ter bodo lahko s ponosom praznovale dan borbenih in naprednih žena.

V italijanščini je ženam spregovorila Nives Tomasi, ki se je v svojem govoru zaustavila pri vseh važnejših političnih in gospodarskih problemih, ki zadevajo tudi ženo. Pri tem je omenila tudi ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina s posebnim statutom, ki bo edina lahko rešila pereča vprašanja političnega, gospodarskega in socialnega značaja, med temi tudi vprašanje spoštovanja pravic slovenske manjšine.

Kulturni program je otvoril Samo Sancin, ki je recitiral Golarjevo pesem «8. marec». Sledil je nato kratek prizor «Zgodba o mamah», v kateri so nastopile Breda Pahorjeva, Silva Pernarčič, Sonja Pernarčič in Mara Rogelja. Lepo Zajčevo pesem «Mami», v kateri primerja materino domače zavetje z Indijo Koromandijo, je podala Tanja Raztresenova, za njo pa je recitiral pesem Bože Novakove «Mami» mali Stojan Sancin. In zopet so nastopili mladi cankarjanci v prizoru «Moja mamica». V vlogah šolarjev so nastopili Marija Pegan, Nadja Raztresen, Mara Rogelja in Samo Sancin. Jurij Kufersin je nato recitiral pesem «Mrtvi materi», ki jo je pesnik Igo Gruden posvetil svoji materi. Sledila je recitacija Klopčičeve pesmi «Materino pismo», ki jo je podala Nadja Birsa, nato recitacija pesmi Ivana Minattija «Svidenje», ki jo je podala Lelja Reharjeva, v italijanščini pa je recitiral Jurij Kufersin pesem «Una mamma», nakar je zopet recitirala Lelja Reharjeva pesem Maksima Gorkega «Pesem materi».

Komorni pevski zbor «Gallus» je pod vodstvom dirigenta Ubalda Vrabca zapel sedem pesmi, in sicer najprej štiri, po premoru pa še tri ter je zaključil svoj nastop s pesmijo Ubalda Vrabca «Slovenska pesem».

Odlomek iz romana Maksima Gorkega «Mati» so nato občuteno prebrali Modest Sancin, Stane Raztresen, Lelja Reharjeva, Nadja Birsa in Jurij Kufersin.

Nastop otrok prosvetnega društva «Ivan Cankar» pri Sv. Jakobu

Recitacijske točke in prizorčke, v katerih so nastopili člani mladinske dramske skupine PD «Ivan Cankar», je pripravila in naštudirala Lelja Reharjeva.

Zaključil je proslavo fotoreporter Mario Magajna, ki je pokazal nekaj slik in diapozitivov iz svoje bogate zbirke.

Program je bil torej zelo pester in bogat ter so udeleženci odhajali s proslave zadovoljni in dobro razpoloženi.

Tončka Colja Nives Tomasi

Ob zvišanju pokojnin socialnega zavarovanja

Prvi večji korak k socialni varnosti

Okrog 4.300.000 upokojencev bo prejelo 296 milijard več kot doslej

Z vladnim sklepom, da se zvišajo minimalne in redne pokojnine starostnega in invalidskega socialnega zavarovanja, se bo gmotni položaj upokojencev vsaj nekoliko izboljšal. Seveda je to šele prvi korak k večji socialni pravičnosti, kajti smoter mora biti popolna socialna varnost vseh državljanov, kakor zahtevajo CGIL in delavske stranke. Tako je sedaj po toliko letih vsaj vlada levega centra skoraj v celoti sprejela najbolj nujne zahteve upokojencev. Njihovi sindikati so namreč zahtevali, da se vse minimalne pokojnine zvišajo na 15 tisoč lir, redne pokojnine pa vsaj za 30 odstotkov; glede minimalnih pa je ugodila samo upokojencem z nad 65 let starosti, ki prejemajo sedaj 9500 lir in ki bodo dobivali 15.000 lir. Upokojenci, ki imajo manj kot 65 let, pa dobivajo sedaj 6500 lir, medtem ko bodo dobivali s prvim julijem 12.000 lir, torej skoraj dvakrat več. Seveda bo to še vedno premalo, vendar je znaten korak naprej. Negativna plat tega pa je, da bo prispevala država za zvišanje pokojnin le četrtino, medtem ko odpade druga četrtina na delavce, ki so še zaposleni. Ostalo polovico bremena za poviške pa bodo nosili delodajalci, ki bodo na ta način povrnili le neznaten odstotek dobička, ki so ga doslej imeli in ga še imajo od močno povečane storilnosti delavcev, to je proizvodnosti dela.

Sicer pa bo država za sedaj le poravnala svoj dolg do Zavoda za socialno zavarovanje oziroma do pokojninskega sklada. Pokojninski sklad za prilagoditev pokojnin večjim potrebam so namreč ustanovili leta 1952 in država se je obvezala, da bo plačevala vanj svoj prispevek. Toda vlade so plačevale manj, kot bi morale in tako je dolg države naraščal. Niso pa imele niti namena, da bi dolg poravnale in je morala priti vlada levega centra, kateri so postavili socialisti pogoj, da plača dolg in zviša pokojnine, ako hoče njihovo podporo oziroma vzdržanje pri glasovanju. Tako se je vlada obvezala, da plača pokojninskemu skladu 270 milijard v šestih letih in to je omogočilo tudi zvišanje pokojnin.

Kot smo že omenili, se bodo s tem ponovno zvišali prispevki delavcev in nameščencev ter delodajalcev. Sedaj znašajo skupni prispevki za socialno zavarovanje (za starostne in invalidske pokojnine, za zavarovanje proti tbc, proti brezposelnosti, bolezni itd.) 21.70 odstotka od celotnih prejemkov; od tega plača delodajalec 15.95 odstotka, uslužbenec pa 5.75 odstotka.

Seveda so se delodajalci takoj oglasili, češ da bo s tem prikrajšan celotni gospodarski vzpon v državi, ker bo ostalo manj denarja za investicije, to je za povečanje proizvodnje. No, vlada je zato sklenila, da se prispevek podjetij za kritje novih stroškov prvo leto zviša samo za 2.50 odstotka, namesto za 3.7 odstotka, prispevek delavstva pa za 1.25 odstotka namesto za 1.85 odstotka. S tem se novo breme začasno olajša.

Z novim ukrepom se bo okoristilo okrog 4.300.000 upokojencev, ki bodo prejeli skupno okrog 296 milijard pokojnine več. Okrog 150 milijard pojde za zvišanje minimalnih pokojnin, 146 milijard pa za izboljšanje rednih pokojnin. Pri tem je treba namreč upoštevati, da niso minimalne pokojnine prave pokojnine, to je da niso računane na podlagi vplačanih prispevkov in so dejansko bolj podpore kot pokojnine, kar pomeni, da mora tistim, ki niso vplačali dovolj prispevkov, priskočiti na pomoč družba, kar pa je seveda njena dolžnost.

—«»—

Predavanje prof. Klugmanna o poapnelosti žil

Tržaški odsek Italijanske zveze za borbo proti boleznim srca in ožilja je sklenil, da priredi vrsto predavanj o teh boleznih s stališča preventivne zaščite, higiene, delovne medicine in prehrane. Včeraj je odprl ta cikel predavanj prof. Tagliaferro, nakar je prof. Krugmann spregovoril o arteriosklerozi in o srčnih boleznih, ki so se zelo razširile in žanjejo toliko smrtnih žrtev. Iz statistik je namreč razvidno, da umira zadnja leta v Italiji skoraj 45 odstotkov ljudi za to boleznijo, ki se loti ljudi vseh starosti. V ZDA pa umre za srčnimi boleznimi kar 900.000 ljudi. Bolezen pa povzroča tudi ogromno gmotno škodo, saj nesposobi ljudi za delo.

Predavatelj je orisal potek bolezni in njene vzroke. Na koncu je na kratko spregovoril o prehrani, ki se priporoča bolnikom. Za predavanje je vladalo veliko zanimanje, saj je bila dvorana v liceju Dante natrpana.

—«»—

Požar v mizarski delavnici

Včeraj zgodaj zjutraj je izbruhnil požar v mizarski delavnici v Ul. S. Maurizio 13. Opazil ga je neki mimoidoči, ki je ob 4.56 telefonsko poklical gasilce z glavne postaje na Trgu Niccolini, ki so poslali na kraj požara nemudoma dve motorni brizgalni. Iz doslej še neznanih vzrokov je začelo goreti v pritličju poslopja kjer je garaža in skladišče žaganja, medtem ko je delavnica sama v prvem nadstropju. Gasilcem je uspelo zadušiti plamene v eni uri in pol tako, da so se okrog 6.30 že lahko vrnili. Ogenj je v celoti uničil nakopičeno žaganje, zgornjega nadstropja pa k sreči ni dosegel, tako da je lastnik delavnice Savino Riosa utrpel le manjšo škodo.

Pogrešajo jo

44-letna Olga Volk, poročena Renčelj, je v nedeljo ponoči odšla od doma in od takrat ni o njej nobenega sledu. Oblečena je bila v delovno obleko in v moder površnik. Kdor bi kaj izvedel o pogrešani, naj sporoči g. Mariu Renčlju v Bazovico št. 218 ali na bližnjo karabinjersko postajo.

Kino na Opčinah

predvaja danes 29. t. m. z začetkom ob 18. uri
Metro barvni cinemascope film:

Dovolj je s temi teddy boys!
Dovolj s

KROGOM NASILJA

JEFFREY HUNTER
PAT CROWLEY
DENNIS HOPPER
JOBY BAKER
SUSAN HARRISON
JOHNNY NASH

(Il cerchio della violenza)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 29. t. m. z začetkom ob 19.30
Triglav film:

«DOLINA MIRU»

(La valle della pace)

Igrajo: JOHN KITZMILLER, EVELINE WOHFEILER, TUGO STIGLIC in BORIS KRAL

Goriško-beneški dnevnik

Sporočilo sindikalne stroke Fillea-CGIL

Jutri bodo v podjetju IPL izvolili notranjo komisijo

Kandidati liste Fillea zahtevajo priznanje kvalifikacij
Danes ob 12.30 sindikalno zborovanje

V petek 30. marca bodo v lesnem industrijskem podjetju IPL izvolili člane notranje komisije. Ob tej priliki je sindikalna stroka FILLEA-CGIL pozvala vse delavce, mlajše in starejše, naj glasujejo za kandidate na njeni listi, ki bodo branili koristi delavcev.

Program kandidatov FILLEA zahteva priznanje kvalifikacij v skladu z določili vsedržavne delovne pogodbe, po katerih se mora delavcu priznati takšna kvalifikacija, kakršnega značaja je delo, ki ga opravlja v podjetju. Če so delavci zaposleni pri strojih, ki zahtevajo pospešen ritem dela, je treba uvesti minimalno akordno delo, ki ga predvideva pogodba. Budno bodo pazili na izvajanje higienskih in zdravstvenih zakonov, da se zajamči zdravje delavcev in pa njihova fizična sposobnost. Stalno si bodo prizadevali zvišati življenjski nivo delavcev in delavk s podpiranjem vseh tistih sindikalnih pobud, ki težijo po zboljšanju gospodarskih in pa normativnih delovnih pogojev, med katerimi naj omenimo proizvodno nagrado in obnovo dopolnilnega pokrajinskega sporazuma.

Sindikalna stroga bo organizirala danes ob 12.20 zborovanje, na katerem bo njen tajnik Edo Sfiligoj govoril o pomenu volitev kandidatov v novo notranjo komisijo in o zahtevah sindikata

—«»—

Nova izdaja učbenika za zgodovino

Te dni je izšla v Gorici druga predelana in pomnožena izdaja «Zgodovine moderne dobe», ki jo je priredil znani goriški zgodovinar prof. dr. Rado Bednarik. Knjiga je namenjena za višje razrede slovenskih srednjih šol v zamejstvu.

V nasprotju s prvo izdajo, ki je obsegala samo obdobje do konca prve svetovne vojne, je pisatelj v tej drugi izdaji obdelal vse obdobje od 1815 pa do 1960. Tako imamo v knjigi obdelano tudi obdobje po prvi in po drugi svetovni vojni ter je s tem odpravljena velika vrzel v pouku sodobne zgodovine na šolah. Učbenik obsega 260 strani in je do sedaj edina knjiga te vrste, ki je na razpolago našim dijakom in profesorjem, ki bodo s pridom segli po njej.

Sporazum za uslužbence kinematografov

Pred nekaj dnevi so podpisali vsedržavni sporazum za uslužbence kinematografov, ki predvideva 11-odstotno zvišanje minimalnih prejemkov, ki jih predvideva sporazum od 12. avgusta 1955. Za osebje, ki opravlja svoj posel v dvoranah, pa bodo plače povišali še za en odstotek. Pogodba je pričela veljati 1. marca letos in bo v veljavi dve leti.

S seje pokrajinskega odbora

Razgovor o pristaniščih in o gradnji avto ceste

Nabava kovinskih omar za pokrajinski arhiv

Pretekli torek je imel pokrajinski upravni odbor svojo redno tedensko sejo pod predsedstvom dr. Chientarolija.

Odobrili so nakup kovinskih omar za boljšo shrambo pokrajinskega arhiva v palači Attems, ki bo tako zavarovan tudi proti požaru. Nadalje so odobrili nakup očiščevalca za vodo v pokrajinski umobolnici in napravo za odstranjevanje plina za licej v Tržiču, kier bodo izboljšali tudi razsvetljavo.

Preden so začeli obravnavati številne druge probleme, ki so bili na dnevnem redu, je predsednik obvestil odbornike o sestanku, ki ga je imel v torek zjutraj z inž. Mulasom iz Trsta, ki se zanima za ureditev naših pristanišč in za rešitev celotnega problema. V kratkem se bo predsednik sestal tudi s prof. Materninijem s tržaške univerze, ki mu je uprava državnih cest zaupala izdelavo načrta za odcepek avtomobilske ceste Gorica - Palmanova, za katerega je nudila tudi pokrajina svoje sodelovanje.

Na seji, ki se je precej zavlekla, so obravnavali tudi probleme pokrajinskih uslužbencev.

V Pevmi predavanje M. Magajne o Španiji

Prosvetno društvo «Naš prapor» iz Pevme je povabilo fotoreporterja Primorskega dnevnika Mario Magajno, naj pride predavat o svojem potovanju po Španiji. Mario Magajna se je povabilu rade volje odzval. Sporočil je, da bo svoje barvne diapozitive, ki jih je posnel v najrazličnejših krajih španske zemlje, predvajal jutri zvečer ob 19.30. K slikam bo povedal marsikaj zanimivega o svojih doživljajih in o življenju na Španskem. Vsi prebivalci iz Pevme in z Ostavlja so vabljeni k udeležbi.

Vespist se je zaletel v ustavljen avto

Ob 12.40 se je 35-letni Franco Buffolin iz Ul. Piave 10 v Gorici peljal z vespo po Ul. Brigata Pavia. Zaradi premajhne pazljivosti pa se je zaletel v ustavljeni avtomobil. Pri padcu se je potolkel po prstih leve roke in se udaril v križ. Ker ga je bolelo, je odšel v bolnišnico. Zdravniki so ga pridržali na zdravljenju za en teden.

V soboto zadnji dan za Vanoni

V Gorici do včeraj vloženih skoro polovica davčnih prijav

Vseh davčnih obvezancev imamo 8801, od tega 7209 zasebnikov in 1592 podjetij

Čeprav bo v soboto 31. t.m. zadnji dan za vložitev prijave davku podvrženih dohodkov po zakonu Vanoni, pa do sedaj tudi v Gorici prijavljanje le počasi napreduje in do včeraj ni izpolnilo svoje obveznosti niti polovica tistih, ki so dobili na dom predpisane prijavne pole.

Kot je znano imamo v Gorici 7209 zasebnih davkoplačevalcev in 1592 podjetij in drugih ustanov, ki morajo napraviti davčno prijavo. Očividno bodo tudi letos navalili na davčni urad s prijavami v zadnjih dveh dneh in bodo nastale vrste pred mizami uradnikov, ki sprejemajo take prijave.

Opozarjamo še enkrat, da morajo napraviti prijavo Vanoni med drugim naslednji:

1. Hišni posestniki, katerih hiše niso proste davka in ki dajejo najmanj 2.000 lir dohodnine;
2. tisti, ki prejemajo obresti od svojega kapitala;
3. vso dohodnino, kadar njen skupni znesek presega 240.000 lir letno. Svobodni poklici morajo zaradi davka na poslovni promet prijaviti svoje dohodke tudi če so manjši od 240 tisoč lir letno;
4. delavci in uradniki ter vsi drugi uslužbenci morajo prijaviti svoje prejemke, kadar ti presegajo letno 720.000 lir (ali 60.000 lir mesečno);
5. prijavo morajo napraviti tudi drugi, katerih skupni dohodek presega 720.000 lir letno, pa čeprav so tu vključeni tudi dohodki davka prostih novih hiš.

Opozarjamo prizadete, da je treba napraviti davčno prijavo, tudi če ni bilo nobenih sprememb od lanske prijave. Kdor je dolžan prijaviti svoje dohodke, pa bi tega ne storil, zapade plačilu globe, ki znaša od 30.000 do 300.000 lir; poleg tega bodo morali plačati še posebno davčno doklado.

Kadar sta mož in žena oba v službi, lahko napravita davčno prijavo skupaj na istem obrazcu. V takem primeru se tudi ženi odbije od njenih dohodkov 240.000 lir kot to velja za družinskega poglavarja (namesto običajnih 50.000 lir kot velja za vsakega družinskega člana).

Prijave je treba vložiti ali poslati na okrajni davčni urad ali na županstvo, pod katero je pristojen prijavitelj dohodkov.

—«»—

Poletni urnik za trgovine

Po prefekturnem odloku štev. 15840 od 8. oktobra bo stopil s 1. aprilom v veljavo poletni urnik za trgovine, ki bo ostal v veljavi do 30. septembra 1962 in sicer za vse trgovine na Goriškem.

Pekarije: od 6.30 do 12.30 in od 16 do 18.

Mesarne: od 6.30 do 12.30 in od 17 do 19.30.

Jestvine in drogerije: od 8 do 12.30 in od 16 do 19.30.

Konfekcije in trgovine z opremo ter trgovine za prodajo industrijskega blaga in vse druge, ki niso posebej navedene: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Trgovine z železnino: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19.

Sadje in zelenjava: od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30.

Maloprodaja za gorivo, les in gradbeni material: od 8 do 12 in od 13.30 do 17.30.

Trgovine z avtomobili in potrebščinami: od 8.30 do 12 in od 15 do 19.

Kolesa in pritikline: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Cvetličarne: od 8 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Trgovine s kmetijskimi potrebščinami: od 8 do 12.30 in od 15.30 do 19.

Slaščičarne, ki nimajo posebnega policijskega dovoljenja, tudi če so priključene k prodaji kruha: od 7.30 do 22.30.

Urnik za pokriti trg določi občina.

Ob sobotah in pred državnimi in medtedenskimi prazniki se zvečer podaljša urnik trgovin za pol ure.

Za mesnice velja naslednji urnik: ob ponedeljkih so zaprte ves dan; v torek, sredo, četrtek in v petek od 6.30 do 13; ob sobotah od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure. Ob nedeljah od 6.30 do 11. ure.

Pred prizivnim porotnim sodiščem

6. aprila bo v Trstu razprava o umoru v Mažerolah v Benečiji

Mož in otroci umorjene Pierine Cassine so se vrnili iz inozemstva, kjer si služijo kruh

6. aprila bodo pred tržaškim porotnim sodiščem znova proučili ogaben umor, ki je bil izvršen 6. januarja l. 1960 v Mažerolah v Benečiji, kjer sta Piero Macorig in Lino Cencig križala Pierino Cassina, ženo Agostina Cenciga. Morilca je videmsko sodišče spoznalo za kriva in obsodilo prvega na 23 let in 8 mesecev zapora, drugega pa na dosmrtno ječo.

V Benečiji se je že skoraj pozabilo na umor in na razgiban proces, ki se je lansko leto vršil v Vidmu. Bolj ko se bliža dan tržaške razprave, bolj se povečuje zanimanje za njen izid. Pred dnevi se je vrnil iz Nemčije Agostino Cencig, da priča na razpravi. V Nemčiji si je ustvaril novo življenje. Vrnil se je z željo, da bi morilca prejela zasluženo kazen. Ko so ga vprašali, kaj sodi o procesu, je takoj dodal, da je Macorig med zasliševanjem priznal umor, pozneje pa je vse zanikal in zakrknjeno vztrajal pri tem.

V rojstno vas se je vrnil tudi njegov sin, mladi Ardeo, ki dela v Hannovru. V svojo rojstno vas je prišel že pred štirimi meseci. Po procesu, v polovici aprila, se bo spet odpravil v inozemstvo, in sicer v Švico, kjer je dobil drugo zaposlitev. Ardeo je povedal, da bo njegov oče v kratkem popeljal s seboj v inozemstvo oba mlajša sinova, 15-letnega Rina in 16-letnega Maria, ki sta trenutno še vedno v Mažerolah in se preživljata z obdelovanjem majhnega kosa zemlje in rejo ene krave.

Tretji sin Valerio, ki ima komaj 9 let, pa bo odšel v zavod v Rubignaccu. Hči Anita, ki se je poročila, je odšla z možem v Belgijo, Danila pa je ostala v neki furlanski vasi in si še vedno ni opomogla, odkar je izvedela za tragično smrt svoje matere.

Iz Milana se je te dni vrnila tudi žena obsojenega Lina Cenciga, ki bo prav tako odšla v Trst poslušat potek razprave. Med čitanjem razsodbe v Vidmu je presunljivo zajokala, ker je spoznala, da je za vedno izgubila svojega moža. Tudi tržaška razprava ji ne bo mogla dati upanja, da se bo njena usoda v tem pogledu spremenila. Preveč je dokazov za tako krut zločin.

—«»—

Nesreča motociklista v Gabrjah

Ko se je 27-letni Antor. Devetak iz Gabrij št. 43 v torek zvečer z motociklom vračal domov, je po naključju padel v bližini svojega bivališča. Priletel je z glavo ob tla in se tako močno udaril, da si je pretresel možgane. Obenem se je potolkel še po obrazu. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga odpeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto, kjer so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanaj v sedmih dneh.

—«»—

Zgradili bodo slačilnice na igrišču pri Madonnini

Zadnja seja občinskega odbora v Gorici je bila posvečena davčnim prispevkom in socialnemu skrbstvu. Na predlog odbornika za javna dela Lupierija so odobrili strošek 900.000 lir za običajna popravila občinskih podjetij ter 600 tisoč lir za začasno ureditev odprte jame v Ul. Tasso v Ločniku; 700 tisoč lir bodo potrošili za gradnjo slačilnic na športnem igrišču pri Madonnini. Na predlog odbornika za javna dela so odobrili nadaljnjih 2,6 milijona lir za popravilo občinskih poti in 950 tisoč lir za prometne znake. Odobrili so še več kolavdacij opravljenih del.

Odbornik za higieno in zdravstvo dr. Ferruccio Milocco je predlagal odobritev zneska v višini 6,2 milijona lir, ki naj se izplača upravi civilne bolnišnice za oskrbo, ki so jo bili deležni nekateri bolniki. Odobrili so dobavo zdravil revnim meščanom in Domu onemoglih.

Jurij Uršič pošilja pozdrave

Jurij Uršič, ki je z letošnjim letom prešel od tržaškega kolesarskega društva «Rovis-Bartali» iz Trsta k «Vitalu» v Fusignano, je poslal pozdrave našim čitateljem. Pri novi hiši se prav dobro počuti in se tudi vztrajno pripravlja na sezono. V prvih dneh tega meseca je sodeloval na treh dirkah. 2. marca v Viareggiu, 4. marca v Fusignanu, 6. marca pa v Ravenni. Na prvih dveh tekmah ni dosegel boljšega mesta, ker se mu je pokvarilo kolo; strgala se mu je veriga. V Ravenni, kjer so tekmovali za pokal Andreini, pa je prišel prepričljivo prvi, dasiravno, kakor sam pravi, še ni dosegel prave forme. V sprintu pred ciljem je pustil za seboj številne izvrstne tekmovalce. Tekmovalno progo, dolgo 80 km, je prevozil s povprečno brzino 38.094 km na uro. Drugega na lestvici Renata Venturija je pustil za seboj celih 15 sekund.

Med Goričani ima Jurij dosti prijateljev in vročih navijačev, ki mu želijo, da bi imel čimveč uspehov v svoji športni karieri, kateri se je posvetil s tolikšnim veseljem in požrtvovanjem.

Nesreča motociklista v Ul. Monte Cucco

Vrgel se je na tla da ne bi trčil v avto

Ker je vozil prenaglo ni mogel preprečiti posledic

Billy Kuštrin, 16-letni dijak, ki stanuje v Ul. Cappella 60 je bil včeraj žrtev svoje neprevidnosti, zaradi katere se bo moral zdraviti 10 dni.

Okoli 19. ure se je z motociklom peljal po Ul. Monte Cucco; na križišču z Ul. Prato mu je pripeljal nasproti avtomobilist 34-letni Adolfo Della Lunga iz Ul. Manzoni 22. Ker se je Kuštrin peljal prehitro, je spoznal da mu ne preostane drugega, kot da se vrže po tleh, če hoče vozilo pravočasno ustaviti. Napravil pa je slab račun. Medtem ko se je motocikel takoj ustavil, ker je gonilka zavirala njegovo drsanje po tleh, se je sam prikotalil do avtomobila in se vanj zaletel z glavo. Pretresel si je možgane, dobil je šok in se močno udaril v lobanjo.

—«»—

Lopata na palec

Ob 17.15 so pripeljali v civilno bolnišnico 7-letnega Roberta Candosina iz Ul. Orzoni 29. Dečku je na dvorišču padla na desno nogo lopata in mu ranila palec. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Doma se bo moral zdraviti štiri dni.

V torek nekaj pred polnočjo

Poskus posilstva v begunskem naselju

15-letni pobalin je žensko udaril z dežnikom po glavi

Nekaj pred polnočjo, ko so vsi prebivalci begunskega naselja že spali, je okoli 15 let stari mladenič skušal posiliti 33-letno žensko, ki se je vračala z dela. Vrgel jo je po tleh in jo udaril po glavi. Ženska je imela toliko moči, da je poklicala na pomoč. Ko so stanovalci pritekli na cesto je mladenič izginil.

Erna Giuvich, stara 33 let, ki stanuje v Ul. Zara 77, in dela v trgovini Moncaro, je imela v torek zvečer precej dela v trgovini, je šele ob 23. uri stopila na avtobus, in se odpeljala domov. Izstopila je v Ul. Mihaela in se napotila proti svojemu bivališču. Ulica je bila temna in na njej ni bilo več žive duše.

Naenkrat je stopil pred njo mladenič in položil roke nanjo. Takoj ji je postalo jasno, s kom ima opraviti in kaj hoče. Najprej ga je odrinila; toda mladenič je do trda sklenil izpeljati do kraja svoj namen. Znova jo je skušal podreti. Ker se mu ni posrečilo, ji je iztrgal dežnik in jo udaril po glavi. Ko je padla na tla, je planil nanjo. Na pol omamljena je Giuvicheva pričela klicati na pomoč. Stanovalci iz bližnjih hiš so zaslišali njene klice in pritekli na cesto, da bi ji pomagali. Mladenič je tedaj spoznal, da mu ne preostaja drugega, kot da jo popiha.

Dogodek je povzročil upravičeno zgražanje vsega preolvalstva, ki zahteva da oblasti mladeniča takoj izsledijo ter kaznujejo. Po govoricah, ki smo jih dobili na kraju samem, pa napadalca ne bo težko izslediti, ker ga je Giuvicheva v temi spoznala: star je kakšnih 15 let in jo je že večkrat zalezoval ter koval načrte, kako bi ji storil silo.

Giuvicheva bo morala zaradi ran na temenu ostati v bolnišnici 4 dni. Včeraj so jo zaslišali, da bi zbrali vse podatke o napadalcu, ki najbrže stanuje v begunskem naselju ali pa v novih hišah v Kraški ulici.

—«»—

Izlet na Logarščе

Na svoji zadnji seji, ki je bila pretekli ponedeljek zvečer, so se odborniki Slovenskega planinskega društva med drugim dogovorili, da bodo organizirali v nedeljo 1. aprila celodnevni izlet na Logarščе.

Odhod z vlakom iz Nove Gorice ob 6.45 zjutraj do Mosta na Soči in od tu peš na Logarščе. Udeleženci se dobijo pred odhodom vlaka na postaji v Novi Gorici. Kosilo iz nahrbtnika. Zaradi evidence naj se udeleženci prijavijo v tajništvu SPD v Ul. Ascoli 1-I

V torek dopoldne so odšli na nabor trije mladeniči z Vrha. Pospremili so jih številni prijatelji, ki so se pripeljali v Gorico z okusno okrašenim vozom. Na njem so namreč zgradili hišico iz zelenja, ki so jo prevažali po vseh glavnih ulicah. Iz nje so odmevale najrazličnejše pesmi, med katerimi je bilo največ slovenskih

Včeraj - danes

KINO

CORSO. 17.15: «Pogled z mosta» (Lo sguardo dal ponte), R. Vallone. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.00: «Blazna želja» (La volja matta), Ugo Tognazzi, Catherine Spaak, cinemascope. Mladini do 16. leta vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.00: «Match proti smrti» (Match contro la morte), G. Blain in A. Lualdi. Črnobeli italijanski film.

CENTRALE. 17.00: «Ladja pošasti» (La nave dei mostri), L. Gonzales in A. Pertha Lepe. Mehikanski črnobeli film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER, Korzo Italia št. 10, tel. 25-76.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 14,4 stopinje ob 11.50, najnižjo 1,8 stopinje pod ničlo ob 6.30. Povprečne vlage je bilo 66 odst.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

Resolucija stanovalcev hiš na Pončani

Oblasti naj se zavzamejo da se prepreči izselitev

Stanovalci si ne morejo sami priskrbeti drugih stanovanj - Vprašanje poslanca Vidalija

Stanovalci hišic v ulicah Bosco, D'Alviano in Pončana, ki so bile svoj čas last zavoda INA, so se 25. t. m. sestali na skupščini in sprejeli resolucijo. Po poročilu o prodaji hišic INA družbi «Immobiliare Tergeste» in po ugotovitvi, da hoče ta družba postopno izseliti vse družine, da hiše poruši in zgradi na pridobljenih stavbiščih velike hiše, poudarja resolucija, da so bile hiše zgrajene v izključno socialni namen, to je za delavce, člane bivšega zavoda za zavarovanje proti nezgodam na delu v Trstu. Nadalje poudarja, da gre v večini za družine delavcev, urdanikov, obrtnikov, malih trgovcev in upokojencev. Zato si večina sploh ne bo mogla sama oskrbeti novih stanovanj. Razen tega so bili vsi prepričani, da bodo za stalno ostali v teh stanovanjih ter so zato vložili vanje mnogo denarja za razne izboljšave in prenovitve, kar so storili z velikimi denarnimi žrtvami Končno je med njimi precej delavcev, ki so zaposleni v ladjedelnicah in pristanišču ali imajo posle v bližini ter so mnogi v teh stanovanjih že desetletja, če že ne od rojstva.

Upoštevati je tudi treba, da so hišice obkrožene z vrtovi, kar ni le prijetno, marveč služi tudi v zaščito proti nezdravim izpuhom bližnjih plinohranov. Če bi torej podrli te hišice, bi prizadeli veliko škodo pončanski četrti sploh.

Zato se soglasno obračajo na tržaške parlamentarce, na vladnega komisarja, na tržaškega župana, pokrajinskega predsednika, stranke in sindikalne organizacije, naj se zavzemajo zanje, da se prepreči izselitev in poruševanje hišic ter da jih prevzame ponovno v upravo INA, da bodo služile njihovemu prvotnemu namenu.

V zvezi s tem je poslanec KPI Vittorio Vidali poslal ministroma za delo in za javna dela vprašanje, v katerem ju prosi, naj posredujeta, da se izgon teh družin prepreči.

—«»—

Skupščina združenja za varnost na cestah

V soboto, 31. marca bo ob 17. uri na sedežu v Ul. Foscolo 13 skupščina «Združenja za varnost na cestah», na kateri bodo poročali o delovanju in obračunu preteklega leta ter o vključitvi v novo združenje «SET pešca», ki se je pred kratkim ustanovilo v Parizu.

—«»—

«Kotički džungle» na razstavi cvetja

Prvo cvetje devete tržaške razstave cvetja je vzbrstelo v gumbnicah zavihov plaščev 50 Svedinj v mestu Göteborg, kjer so tržaške turistične organizacije priredile razstavo o tržaških turističnih možnostih in lepotah. Vsaki izmed prvih 50 obiskovalk so namreč pripeli na prsi šopek rdečih nageljnov z napisom o bodoči razstavi cvetja v Trstu.

Kot smo že pisali, se je doslej prijavilo za razstavo 30 držav. Zanimivost razstave bo v posebnem odseku, ki bo namenjen propagandi za zaščito divjih rastlin. V tem odseku bodo Nova Zelandija, Južna Afrika, Kongo in Rodezija pripravile kotičke pristne džungle. Divje rastline bodo razstavile tudi nekatere evropske države.

—«»—

Poškodba v filobusu

Včeraj dopoldne je sama prišla v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo zdravniško pomoč, 59-letna Pierina Stefanič vd. Ferrara iz Ul. Capitelli 7, ki se bo morala zdraviti od 8 do 15 dni. Ženska je povedala, da se je predvčerajšnjim peljala s filobusom proge štev. 11 in da jo je vrglo s sedeža, ko je šofer nenadoma pritisnil na zavore, da bi se izognil malemu tovorniku. Pri tem se je pobila in ranila po čelu in levi roki, a ni takoj odšla v bolnišnico, ker si je mislila, da ne bo potrebovala zdravniške pomoči.

—«»—

Voziček na delavca

V skladišču 61 v Novem pristanišču se je prejšnjo noč ponesrečil na delu 36-letni Enrico Giotti iz Furlanske ulice 49. Vanj se je namreč zaletel ročni voziček, ki se je izmuznil iz rok nekemu delavcu, ki ga je potiskal. Giottija so prepeljali v bolnišnico na ortopedski oddelek zaradi raznih poškodb na hrbtu. Zdraviti se bo moral dva tedna.

—«»—

Zastrupitev z gobami

Za kosilo je včeraj 61-letni Dante Burlon iz Ul. Gambini 29 imel rižot s svežimi gobami, ki jih je kupil v neki delikatesni trgovini v Rojanu. Kosilo je bilo okusno, toda kmalu nato je Burlona začelo hudo zvijati po trebuhu. Bolečine so bile vedno hujše in sinoči je poklical rešilni avtomobil, da so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na I. medicinski oddelek zaradi zastrupitve z gobami. Zdraviti se bo moral 5 dni.

—«»—

Samotna smrt

V mrtvašnico glavne bolnišnice so včeraj popoldne pripeljali truplo 78-letne Giuseppine Casali, ki je bivala v Ul. Piccardi 43. Ženska je živela sama in je umrla predvčerajšnjim, ne da bi bil kdo pri njej. Včeraj zjutraj ji je telefonirala njena prijateljica Palmira Degrassi por. Bologna, a ni dobila odgovora. Zaradi tega je naročila svoji znanki Jolandi Moro, naj gre pogledat, kaj se je zgodilo. Morova je takoj odšla v stanovanje in je zagledala žensko mrtvo v postelji. Takoj je to sporočila svoji znanki, ki je obvestila policijo. Legalni zdravnik je ugotovil, da je žensko zadela srčna kap.

—«»—

V telovadnici si je nalomil gleženj

Med prijateljsko košarkarsko tekmo v telovadnici društva Ginnastica triestina je včeraj pozno popoldne 21-letni Sergio Roiti iz Drevoreda G. D'Annunzio 77 nerodno padel in si verjetno nalomil gleženj leve noge. Z zasebnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral od 8 do 20 dni.

—«»—

Pes jo je oklal

Sinoči so v bolnišnici nudili prvo zdravniško pomoč 62-letni Frančiški Rojak por. Stulle iz naselja S. Sergio 2009, ki se bo morala zdraviti dober teden. Ženska, ki je vratarica v stavbi, kjer stanuje, e hotela prižgati zunanje luči, pa se je proti njej zagnal sosedov pes in jo ugriznil v levo nogo.

—«»—

Poskus samomora

Sinoči okrog polnoči so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 77-letnega Micheleja Siroticha, ki biva v begunskem taborišču v Padričah in ki si je zaradi bolezni hotel vzeti življenje. Z brivno britvico si je prerezal zapestje desne roke, a so ga pravočasno zapazili. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in bo okreval v dobrem tednu.

šport šport šport šport šport

Po sobotnem zverinskem k. o.

Benny «Kid» Paret na poti okrevanja?

Nobene krivde sodnika za tragični dogodek

NEW YORK, 28. — Zdravniki so danes ponoči javili, da se je stanje kubanskega boksarja Bennyja Kia Pareta, ki je že od sobote po zverinskem k. o. v nezavesti v bolnišnici Roosevelt, za malenkost izboljšalo. Predstavnik bolnišnice Harold G. Petersen je pripomnil, da je stanje 25-letnega boksarja še vedno kritično. V zdravniškem poročilu pripominjajo, da je njegova nezavest manj poudarjena in da je Paret že zavestno nekoliko premikal roke. To je prvo poročilo, v katerem se omenja, da ima kubanski boksar neko možnost, da preživi resne možganske poškodbe, ki mu jih je s k. o. povzročil njegov tekmec za naslov svetovnega prvaka srednjelahke kategorije Emile Griffith.

Boksarska komisija New Yorka je pripravila o sobotnem dvoboju Paret - Griffith obširno poročilo. V njem člani komisije izključujejo vsakršno krivdo sodnika Rubyja Goldsteina in tudi zdravnikov, ki so pred tragičnim dvobojem pregledali oba boksarja. To poročilo so sestavili na zahtevo guvernerja New Yorka Nelsona Rockfellerja.

«Po našem mnenju» pravijo člani v poročilu» so zdravniki napravili vse kar se od njih zahteva pri pregledu boksarjev pred nastopom in je sodnik postopal pravilno ter prekinil dvoboj v trenutku, ko je spoznal, da je bilo to potrebno». Poročilo so podpisali predsednik komisije general Melvin Krulevitch in dva člana.

Tudi oba zdravnika, ki sta prisostvovala dvoboju, sta mnenja, da ni bilo predvidevati takega konca in da je sodnik prekinil neenako borbo ko sta bila premoč Griffitha in onemoglost Pareta jasna.

V San Franciscu se je guverner Kalifornije Edmund Brown pridružil vedno večji skupini, ki zahteva prepoved profesionalnega boksa. Brown je izjavil, da bo predlagal zakon, ki naj prepove profesionalni boks v njegovi državi.

Na «indoor» tekmovanju

Ščelkanova: 11"7 v teku na 100 m

LENINGRAD, 28. — Med atletskim tekmovanjem v zaprtem prostoru je Tatjana Ščelkanova izenačila z 11"7 najboljši svetovni čas v teku na 100 m in je tudi izboljšala rekord v skoku v daljino. Ščelkanova, katere rekord je bil 6,29, je skočila 6,33 m.

BOKS

PARIZ, 28. — Danec Chris Christensen bo 12. maja letos branil svoj naslov evropskega prvaka srednje kategorije. Njegov nasprotniko bo Madžar Lazslo Papp. Dvoboj bo v Dortmundu.

* * *

SAN FRANCISCO, 28. — Svetovni prvak petelinje kategorije Brazilec Eder Jofre je sprejel ponudbo, da brani svojo krono 4. maja letos. Njegov nasprotnik bo ameriški boksar Herman Marquez.

NOGOMET

JENA, 28. — Španska enajstorica Atletico Madrid je danes premagala v prvi polfinalni tekmi turnirja za pokal pokalnih prvakov domače moštvo SC Motor 1:0 (0:0).

* * *

BARCELONA, 28. — Povratno srečanje četrtfinala za pokal velesejemskih mest med domačo Barcelono in gostujočim Sheffieldom Wednesdayem se je končalo z 2:0 v korist Špancev. Čeprav je Barcelona v prvi tekmi izgubila 3:2, se je zaradi boljšega količnika v golih uvrstila v polfinale.

* * *

RIM, 28. — Tiskovni urad italijanske nogometne zveze javlja, da bo povratno tekmo polfinala za pokal pokalnih prvakov med Ujpestom in Fiorentino, ki bo 11. aprila v Budimpešti, sodil Avstrijec Mayer.

* * *

FIRENZE, 28. — Danes so prispeli v Firenze izbrani igralci, ki bodo prišli v poštev za sestavo italijanske juniorske reprezentance. Italijani se bodo pripravljali za nastop na turnirju mladinskih reprezentanc UEFA.

* * *

RIO DE JANEIRO, 28. — Iz športnih krogov se je izvedelo, da je klub Flamengo ponudil Fiorentini levo zvezo Alvesa Santaroso, ki je bolj znan kot «Dida». Brazilski klub zahteva za preselitev 28-letnega igralca v Italijo 25 milijonov kruzeirosov, kar pomeni približno 40 milijonov lir. Od teh bi 17 milijonov pripadlo Santarosi.

Vodstvo Flamenga je povabilo Fiorentino naj odgovori do petka. Če odgovora ne bo, bo Flamengo ponudil igralca drugemu evropskemu klubu.

Zaradi nedeljskih nešportnih izpadov

Šestdnevna prepoved igranja O. Sivoriju

MILAN, 28. — *Disciplinski sodnik nogometne zveze je bil v tem tednu posebno strog: največjo kazen je dosodil igralcu Juventusa Sivoriju, kateremu je prepovedal nastop v šestih nedeljah. To strogo kazen je sodnik izrekel, ker je Sivori udaril nasprotnika med igro in ker je grobo žalil sodnika, katerega je mislil tudi napasti, če bi tega ne preprečili njegovi klubski tovariši. S tridnevno diskvalifikacijo je sodnik kaznoval tudi Moro, z dvodnevno pa Leoncinija.*

Ta stroga kazen je presenetila vse kroge Juventusa, posebno, ker manjkajo samo tri kola do zaključka prvenstva. Kdaj bo moral Sivori prestati kazen? Gotovo je, da do konca prvenstva ne bo mogel več na igrišče. In preostale tri dneve kazni? Lahko jih bo prestal med uradnimi nastopi Juventusa v mednarodnih srečanjih ali v tekmah za italijanski nogometni pokal. Nekateri pa celo menijo, da zaradi diskvalifikacije Sivori ne bo prišel v poštev za svetovno prvenstvo v Čilu. To seveda le, če ne bodo v prizivu znižali vročekrvnemu igralcu kazen.

Disciplinski sodnik je kaznoval klub Juventus s plačilom milijona lir globe in to zaradi nešportnega vedenja občinstva, ki je metalo proti sodniku in stranskim sodnikom razne predmete, zaradi žalitve sodnika in razne nasilnosti. Poleg tega bodo morali vsi igralci istega kluba, razen Anzolina, Garzene in Sartija, plačati skupno globo 80.000 lir.

Za tekmo Atalanta-Milan, ki jo zaradi «mirne invazije» niso odigrali, je disciplinski sodnik razsodil kot je bilo pričakovati: Milanu je prisodil zmago z 2:0.

Istočasno je sklenil poslati akte profesionalni zvezi za ugotovitev morebitnih prekrškov drugega značaja.

Tako iz Turina kot iz Bergama so javili, da bodo proti razsodbi disciplinskega sodnika vložili pritožbo.

V goriški nogometni podzvezi

V nedeljo začetek ostrih borb za točke

Tudi mladinska moštva na zelenih igriščih

V nedeljo se bo pričel spomladanski del prvenstva goriške nogometne podzveze.

Pred startom je lestvica naslednja:

Branik	5	4	1	0	13: 7	9
Anhovo	5	3	1	1	14: 6	7
Tolmin	5	3	1	1	20:10	7
Primorje	5	2	1	2	9:15	5
Vipava	5	1	0	4	7:12	2
Adria	5	0	0	5	6:19	0

Realne izglede za osvojitev prvega mesta imata razen novogoriškega Branika še Anhovo in Tolmin. Enajstorica Primorja iz Ajdovščine je že preveč zaostala za vodečimi, razen tega pa ima še negativno razliko v golih.

Verjetno bodo o prvem mestu na lestvici odločila srečanja tekmecev Branika, Anhova in Tolmina. Določilno in verjetno zato tudi najbolj vroče, bo brez dvoma srečanje Tolmin-Branik, ki bo že v II. kolu spomladanskega prvenstva.

Ker pa je žoga okrogla se lahko zgodi, da bodo na svoj način posegle v borbo za prvo mesto tudi enajstorice iz «pritličja» lestvice, ki so že večkrat favoritom odščipnile dragoceno točko ali pa celo dve.

Vse enajstorice goriške nogometne podzveze so se resno pripravile za spomladanski prvenstveni ples. Večina klubov je okrepila svoje vrste z novimi, v pretežni meri domačimi igralci, zaradi česar pričakujejo v spomladanskem delu prvenstva boljše uspehe, kot so jih dosegli v jesenskem.

V nedeljo se bodo v I. kolu spomladanskega dela prvenstva pomerile sledeče enajstorice:

v Šempetru pri Gorici: Gorica B-Tolmin

v Mirnu pri Gorici: Adria-Anhovo

v Ajdovščini: Primorje-Vipava

Branik je v tem kolu prost, moštvo Gorice B pa tekmuje izven konkurence.

V predtekmah se bodo pomerili mladinci navedenih moštev, z izjemo Vipave, ki letos še nima mladinskega moštva.

Lestvica mladinskih moštev goriške nogometne podzveze pred začetkom prvenstva pa je sledeča:

Tolmin	5	4	1	0	13: 2	9
Gorica	5	4	1	0	18: 3	8
Anhovo	5	2	2	1	10: 5	6
Branik	5	2	1	2	10:12	5
Primorje	5	1	0	4	3:14	2
Adria	5	0	0	5	0:18	0

Kot kaže se bosta za prvo mesto potegovali samo mladinski enajstorici Tolmina in Gorice, seveda ob zasledovanju mladih cementarjev iz Anhova. Preseneča slaba uvrstitev mladincev novogoriškega Branika, ki imajo razen tega še negativni količnik v golih.

OBČINSKO PRVENSTVO V KROSU

V nedeljo dopoldne je bilo v Šempetru pri Gorici občinsko tekmovanje v krosu. Sodelovalo je 92 tekmovalcev iz Nove Gorice, Šempetra, Mirna, Dornberka in Prvačine.

Močan veter in mraz sta ovirala tekmovalce, da niso dosegli boljših rezultatov.

Med člani je zmagal na 1500 m dolgi progi Krkoč Pavle (Soške elektrarne) v času 5'23"7 pred Saksido in Kavčičem, oba iz Dornberka.

Med mladinski so vsa prva mesta zasedli Šempetrčani: prvi je bil Lasič Kamilo v času 3'43", drugi Bednarik Igor, tretji pa Gorkič Aleš.

Med mladinkami je zmagala Majda Vrtovec iz Šempetra (2'52") pred Sfiligojevo in Terčičevo, obe Nove Gorice.

Šempetrčani so zasedli vsa prva mesta tudi med pionirji. Med starejšimi pionirji je bil najuspešnejši Franc Nanut, med mlajšimi pa Podberšič Rihard, med starejšimi pionirkami Anica Krajnik, med mlajšimi pa Darja Orel.

V nedeljo bo v Šempetru pri Gorici okrajno prvenstvo v krosu.

—jo

Športne vesti iz koprskega okraja

Trening tekme pokazale dobro formo nogometašev

8. aprila prvo kolo spomladanskega nogometnega prvenstva

Nogometna moštva koprskega okraja se pridno pripravljajo za začetek spomladanskega dela prvenstva. Nogometaši Delamarisa so v dobri formi, saj so v nedeljo dobili srečanje v Ajdovščini s tamkajšnjim Primorjem s 3:0. Čeprav je šlo za prijateljsko srečanje, je bila tekma ostra, sem pa tja pa je prešla meje dovoljenega. V enem izmed ostrih naletov, je igralec Izole Muženič ostal z zlomljeno nogo.

Koprski Tomos je sprejel v goste Postojno. Tekma se je končala neodločeno 2:2. Rezultat je uspeh za Postojnčane, vendar je treba upoštevati, da so domačini nastopili v oslabljeni postavi. Čeprav je srečanje močno ovirala burja, sta obe ekipi prikazali še kolikor toliko zadovoljivo igro.

Dekanci so imeli v gosteh Vipavo in zmagali z 2:0. To moštvo se je v vseh prijateljskih srečanjih dobro odrezalo in bo v spomladanskem delu prvenstva najbrž marsikateremu favoritu zmešalo račune.

Prvo kolo prvenstva se začne 8. aprila z naslednjimi srečanji:

Tomos-Jadran (Dekani)
Ilirska Bistrica-Sidro
Postojna-Tabor
Pivka-Delamaris

* * *

Tradicionalni košarkarski turnir v Sežani je pokazal popolno premoč igralcev Ilirske Bistrice. Premagali so Postojno s 50:26, Piran s 56:32 in Sežano s 52:34. Drugo mesto je zasedla Postojna, tretje Sežana in četrto Piran. Najboljši strelec je bil Škrinjar iz Sežane, ki je dosegel 61 košev.

* * *

Rokometaši koprskega okraja so odigrali prvo kolo spomladanskega prvenstva okrajne lige. Najlepši uspeh so dosegli dijaki koprske ekonomske srednje šole, ki so premagali koprski Partizan z 21:14. Vse kaže, da se bosta za prvo mesto potegovala še piranski Partizan in ESS iz Kopra, medtem ko se bo moral nekdanji član slovenske lige koprski Partizan zadovoljiti z mestom v sredini lestvice. Nadalje naj omenimo lepo zmago Izole nad koprsko gimnazijo (21:7) in zmago Učiteljišča nad Koprom B (21:15).

* * *

Kakor je znano, so letošnje pionirske igre posvečene razvoju telesne kulture med mladino in pionirji. V zvezi s tem so ustanovili po vseh občinah okraja posebne odbore, ki sestavljajo sporede in bodo skrbeli tudi za njih uresničenje. Ponekod (Koper in Piran) so že napravili okvirne osnutke, ki predvidevajo gradnjo manjših igrišč pri šolah in v okviru stanovanjskih skupnosti, nadalje široko vključevanje mladine in pionirjev v šolska športna društva in v razne organizacije kot so Ljudska tehnika, taborništvo in podobno. V načrtu imajo tudi najrazličnejša tekmovanja v atletskih panogah, v vodnih športih ter rokometu, namiznem tenisu, streljanju in šahu.

Italijansko košarkarsko prvenstvo I. moške lige

Nobenega upanja več za goriško Zoppas

V preteklem kolu predvidene zmage favoritov

19. kolo košarkarskega prvenstva I. moške lige je poteklo brez vsakršnega presenečenja. Favoriti so vsi premagali svoje nasprotnike z edino izjemo v Vigevanu, kjer so gledalci pozdravili zmago domače ekipe. Medtem ko so bili rezultati tekem, v katerih so nastopali Ignis, Simmenthal in Virtus že vnaprej znani in zaradi velike razlike v močeh protivnikov niso obljubljale posebnega užitka in bojevitosti, se je povečalo zanimanje za tekmi, ki sta bili v Livornu in Rimu.

V Livornu sta se pomerila domača ekipa in Algor iz Pesara. To moštvo je navadno pod koši zelo uspešno, toda v nedeljo je Algor zaigral v zelo okrnjeni postavi, a je kljub temu zelo dobro kljuboval navalom nasprotnika. Še bolj zanimiva je bila tekma v Rimu, kjer je le ena točka razlike dosodila zmago domači Stelli Azzurri in pustila praznih rok cantujsko Fonte Levissimo. Obe ekipi nista imeli skrbi za svoja mesta na lestvici in zato sta lahko zaigrali sproščeno v pravi užitek gledalcev.

Goriška Zoppas je utrpela še en poraz: to pot je morala kloniti pred Biello, ki je v zadnjem obdobju znatno dvignila nivo svoje igre, predvsem po zaslugi Flaboree. Poraz je strl še zadnjo teoretično možnost, da si Zoppas omogoči obstoj v najvišji ligi. Zdaj ji je namreč praktično nemogoče dohiteti pred njo stoječe ekipe, četudi bi le-te izgubile vse ostale tekme in bi Goričani istočasno želi same uspehe.

Kljub temu, da niso v tem kolu imeli važne vloge, so bili Ignis, Simmenthal in Virtus v središču pozornosti. Njihovi nastopi so bili pravzaprav generalka prihodnjih medsebojnih odločilnih bojev. Bolonjčani so že odrezani iz boja za italijanski naslov, vendar imajo, kljub temu, še vedno zadnjo besedo. Ignis in Simmenthal imata teoretsko možnost, da si zagotovita zaželeno trofejo, vendar ju čaka še dokaj težka naloga. Vareška ekipa je sicer na boljšem. Ako bo uspešno zavrnila Simmenthalove napade v nedeljskem medsebojnem srečanju, bo lahko še enkrat prišila prvaško značko na svoje drese. V primeru Simmenthalove zmage pa preti milanski ekipi še velika nevarnost srečanja z Virtusom, ki je postal v zadnjem delu prvenstva neizprosen nasprotnik.

Bodo Simmenthalovi igralci kos tako težki nalogi?

Rezultati nedeljskih tekem:	
Ignis-Lazio	93:69
Virtus-Petrarca	81:71
Simmenthal-Ursus	60:51
Stella Azzurra-Fonte Levissima	63:62
Livorno-Algor	68:62
Biella-Zoppas	82:52

P.zio

PODJETJE **Universaltecnica**

KUPCEM IZ JUGOSLAVIJE IZVOZ BREZ IZVOZNIH STROŠKOV

Universaltecnica
Trst - Corso Garibaldi št. 4

nudi radioaparate, televizorje in elektrogospodinjske predmete najboljših svetovnih znamk po zelo ugodnih cenah

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

28. KONZULSKI ČASI

Od tega dne se je grbavček popolnoma obrnil k tistemu boljšemu in višjemu življenju na drugi strani. Delal je vdano in ubogljivo, ugibal želje svojih gospodarjev, se učil, gledal, prisluškoval in z napori obupanca poskušal odkriti, kje so vrata v lažje in omikano življenje in kako se odpirajo Podzavestna, toda silna želja, da stopi v to življenje in ostane v njem, ga je vlekla naprej, od zadaj ga je pa potiskala s prav tolikšno silo obupnamržnja do strašnega življenja v domači hiši in nezmagljiv odpor do vsega, kar je z njim v zvezi.

Tolikšna energija in taka prizadevnost ni mogla ostati prikrita in brezplodna. Deček je polagoma prevzel pisarniške posle. Zaupali so mu manjše opravke na ladjah in pri oblasteh. Videli so, da je diskreten, neutruden, zelo nadarjen za jezike in da ima lepo pisavo. Predstojniki so postali pozorni nanj. Ujel je priliko in se naučil nemščine. Povišali so mu plačo. Pri nekem rojalističnem emigrantu se je začel učiti francoščino. Stari mož je bil hrom in prisiljen živeti od poučevanja. Pripadal je nekoč dobri in olikani pariški družbi. Pri njem se je mladi Nicola Scarparotta naučil ne le jezika, ampak tudi zemljepisa, zgodovine in sploh vsega, kar je stari gospod imenoval «poznavanje sveta».

Ko je vse to dosegel, je mladenič docela naravno in mirnodušno zapustil rodni dom v okraju revnih in si najel skromno, toda čisto opremljeno sobo pri neki vdovi. To je pomenilo prvi korak v tisti boljši svet, ki ga je moral osvojiti.

Sčasoma je postal družbi nenadomestljiv v pisarnah, pri prihodu ladij, v občevanju s tujci. Govoril je zlahka in hitro v petih jezikih in poznal posle vseh oblasti v cesarstvu in naslove vseh uradnikov. Zapomnil si je vse, kar se je drugim upiralo in kar so vsak čas potrebovali. In pri tem je ostal prav tako tih in diskreten, brez osebnih potreb in zahtev, vedno v uslugo in nikomur v nadlego.

Tako je postal nanj pozoren tudi komandant mesta major Kalcher, ki mu je grbavi mladenič storil nekaj uslug in dal dokaj koristnih sporočil o tujcih, ki so prihajali in odhajali z ladjami družbe. Ko je bil major prestavljen v Zemun, je čez nekaj mesecev povabil mladeniča, naj vstopi v službo zemunske komande kot tolmač in obveščevalec.

Čevljarjev sin, bežeč iz enega sveta in loveč svoj prostor v drugem, je videl v tem povabilu znamenje usode in dobrodošlo priliko, da se tudi gmotno umakne domači bedi, ki je živela tu, le nekaj ulic od njega.

Tako je mladi človek prispel v Zemun. Tudi v novi službi je takoj pokazal svojo vnemo in znanje. Hodil je v Beograd po zaupnih poslih in zasliševal tujce v karanteni (v zadnjem času se je naučil grščine in španščine). Zdaj je sin tržaškega čevljarja, hoteč izbrisati sleherno sled svojega porekla, črtal tisti «Scarpa» iz svojega imena in se podpisoval Rotta, nekaj časa celo de Rotta. V Zemunu se je oženil v Levantinko, hčerjo nekega carigrajskega izvoznika, ki je prišla na obisk k sorodnikom v Zemun. Njen oče, rojen v Carigradu, je bil po rodu Dalmatinec, mati pa Grkinja.

Dekle je bilo lepo, tiho in polno, in imelo je doto. Rottu se je zdelo, da je taka žena še zadnje, kar potrebuje, da se bo za vedno ukoreninil v lepšem in lažjem svetu in da je s tem konec njegovega dolgoletnega vzpona, polnega trpljenja in odpovedi.

Toda prav v tej dobi svojega življenja je spoznal, da to ni tisti konec poti, o katerem je sanjal, ne tako pričakovana nagrada. Sedaj, že utrujenemu, se je življenje razodelo kot brezkončna črta, brez sleherne trajnosti in zanesljivosti, kot potuhnjena igra neštetih ogledal, v katerih se odpirajo vedno nove in vedno daljše, brškone prav tako varljive perspektive.

Sprevidel je, da je žena nezanesljiva, lena, bolehna, razsipna in samo v nadlogo. (Ko bi Rotta ne bil tako ostro in do kraja pretrgal sleherno zvezo z življenjem svoje mladosti, bi se morda spomnil nekega sredozemskega pregovora, ki ga je kot otrok često slišal doma: *Chi vuol far la sua rovina, prende la moglie levantina**. Delo v Zemunu ni bilo niti urejeno niti tako nedolžno kakor v Trstu. Zaupali so mu nevarne in žalostne zadeve, ki so ugonabljale živce, mu jemale ne samo dan, ampak tudi noč ter kvarile spanje. Pisani, lokavi in surovi svet, ki je na tem velikem križišču prehajal iz Beograda v Zemun, iz Zemuna v Beograd, po Donavi navzgor in navzdol, je bil zapleten, nezanesljiv, mučen v občevanju. Večkrat je izbruhnilo sovraštvo, nepričakovani spori in zahrbtno maščevanje. Da bi vzdržal, je moral Rotta uporabljati ista sredstva. Po malem se je navzel odsekanega in drznega govorjenja kavazov in tolmačev na Bližnjem vzhodu, ki je samo zunanji izraz notranje praznote, nezaupanja v ljudi in pomanjkanja slehernih iluzij.

Ker jima je že v prvih mesecih umrla tudi druga hčerka sta zavladali v zakonu nejevolja in mržnja.

Izbruhnila so prerekanja, se kaj kmalu sprevrgla v hrupne spore in dosegla zvrhano mero grdobije in brutalnosti, ki ni zaostajala za prepiri, kakor se jih je spominjal iz otroških let. Nazadnje ga je žena zapustila brez pritožbe in škandala in odšla v Carigrad, od koder ji — po mnenju obeh — sploh nikoli ni bilo treba oditi.

Tedaj se je Rotti posvetilo, da ni dovolj prisega občutljivega grbastega dečka, objokanega v noči zavoljo revščine, da ni dovolj niti dvajset let vztrajnega, težaškega dela in službovanja, da bi človek iz sveta, v katerem se je rodil, prestopil v drugi, ki ga je po naključju zagledal in kamor ga je povleklo srce. In kar je še huje, ta «novi» svet sploh ne obstoji kot nekaj samosvojega, določnega in negibnega, kar bi človek lahko dosegel in si osvojil za vselej, kakor se mu je zdelo v prvih letih; prav tako pa se «starega» sveta bede in nizkotnosti, kateremu je ušel za ceno največjih naporov, ne more tako zlahka in preprosto otresti, kakor se je otresel bratov in sestra in tistih cap v domači hiši, kajti tisti svet nevidno in usodno spremlja človeka skozi vse navidezne spremembe in uspehe.

Star komaj trideset let, je Rotta že čutil, da je prevaran in izmučen kot človek, ki se je trudil preko svojih moči in kateremu niso plačali po zaslugi. Tuje mu je bilo sleherno abstraktno razmišljanje, vendar se ni mogel ogniti premišljanju o svoji usodi in občutku, da je razočaran in osamljen. Bežal je pred temi mislimi in pred sabo; vrgel se je v dušljivo, surovo življenje meje in karantene, kjer človek podivja in prezgodaj ostari. Postal je lakomen na denar in zaslužek, ljubosumen na svoj položaj v službi, obupno razdražljiv, prepirljiv, pikolovski, praznoveren in plašljiv. Njegova nečimrnost se je ljudem zdela brezmejno pretirana, kajti bil je ponosen ne na tisto, kar je dosegel, ampak na vse nevidne napore in žrtve, s katerimi mu je to uspelo.

In še ta nečimrnost mu ni ostala zvesta, kajti z leti nas pustijo še tista zadovoljstva, ki izvirajo iz naših napak. Ker je izgubil vero v smisel nadaljnjega vzpona na poti, na kateri se je tako upehal in kjer ni našel, kar si je obetal, se je Rotta prepustil toku. Želel si ni drugega razen življenja brez bolesti in revščine, čim manj dela in skrbi in čim več drobnih prijetnosti, stalnosti in zaslužka.

Kakor tolmač francoskega konzulata Davna, se je tudi Rotta vživel v turški svet, se navadil njegovih običajev, navad in tistega nečloveškega življenja, ki je potekalo v stalnem druženju, pa tudi v stalnem sovraštvu, v vpitju in tekmi s Turki, z rajo vseh ver in potniki vsake vrste.

Prezgodaj zgaran, je bil Rotta sedaj siv, mračen in sebičen hipohonder, poln drobnih muh in pisarniške sitnosti. Mučile so ga namišljene bolezni, bal se je urokov in slabih znamenj, črtil je cerkev in vse, kar je z njo v zvezi. Čutil se je osamljenega, z gnusom se je spominjal svoje žene in življenja z njo, trepetal je ob sami misli na umazano in vreščečo revščino, ki jo je nekoč pustil za sabo v Trstu, in slišati ni hotel niti imena svoje rodbine. Užival je v varčevanju in strastno je skoparil. Zdelo se mu je, da s tem vsaj nekoliko popravlja, kar je v življenju krivično in narobe, in da je denar še edina stvar, ki človeka lahko vsaj nekoliko dvigne, reši in zaščiti.

(Nadaljevanje sledi)

* Kdor hoče propasti, poroči Levantiko.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir, — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 100 lir, — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst